

ZASAVSKI

vestnik

LETO VI. — ST. 30.

TRBOVLJE, 5. avgusta 1953

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZASAVJA

Misli ob občinskem prazniku mesta Zagorje

V mnogih občinah širom po naši ožji domovini so doslej proglasili določene dneve v letu za občinski praznik. Zanje so izbrale dneve zgodovinskega pomena, ki so vezani na kakšen poseben in za tisti kraj ter v njem živeče ljudi pomemben dogodek. Najčesteje se dan občinskega praznika krije z datumom kakšnega važnega dogodka iz narodnoosvobodilne vojne. Tako je bil tudi v Zagorju na predlog Zveze borcev NOV razglašen dan ljudskega odbora mestne občine 9. avgusta 1941. leta je bil namreč uspešno izvršen prvi partizanski napad na okupatorjevo postojanko v Zagorju. Ta dan predstavlja začetek oborožene borbe in odpora proti okupatorju v zagorski dolini. Ta odpor se je stopnjeval od leta do leta do končne zmage. Prebivalci zagorske doline in okolice so častno zastopali revolucionarne tradicije naprednih rudarjev in steklarjev, ki so se pod okriljem »Svobode« in »Vesne« ter drugih društev borili za politično svobodo in za izboljšanje socialnih razmer delovnih ljudi. Da so prebivalci Zagorja in okolice res častno izvršili svojo dolžnost, nam pričča 564 žrtev NOV, ki so ali padle v borbi ali bile ustreljene in ubite od okupatorja ali pa so umrle v koncentracijskih taboriščih.

Ko praznujemo občinski praznik, obujamo spomine na narodnoosvobodilno borbo, spominjamo se nešteti junakov, ki so dali svojo kri in svoje življenje za svobodo našega naroda. S hvaležnostjo mislimo na neustrašne borce — mrtve in žive — ki so z nadčloveškimi napori in brezmejnimi junaštvom izbojevali zmago nad okupatorjem. Njihova junaštva, njihova življenja in njihovo trpljenje niso bili zaman. Naš delavski razred se je otreseel pijavk, ki so ga dušile dolga stoletja. Dela-

vec, delovni kmet in delovni inteligent so prevzeli oblast v svoje roke, ustanovili so ljudsko oblast, odpravili kapitalistično in buržoazno vladavino ter onemogočili izkoriščanje človeka po človeku. Kljub raznim težavam resno in vztrajno gradimo temelje za boljše življenje.

Ob praznovanju pomembne obletnice zgodovinskih dogodkov ne smemo pozabiti, da boj za lepše življenje še ni končan. Imamo še sovražnike zunaj in znotraj naših meja, ki jim ni po volji naša družbena ureditev, ker ogroža njihove sebične interese. To so maloštevilni ostanki razlaščenih kapitalistov in z oblasti vrženih nosilcev buržoazije ter predstavnikov raznih veroizpovedi, zlasti katoliške, ki ne uživajo več tistih prednosti kot v bivši buržoazni Jugoslaviji, ko so bili sami na oblasti. Teh sovražnikov se nam ni treba bati, dokler se bo naš delovni človek spominjal grozde delavcev okupatorja, njegovih pomočnikov in izdajalske bele garde. Ne verjamem, da bi živel med poštenimi ljudmi še kak človek, ki bi želel, da bi spet prišel okupator, ali pa da bi se spet začela bratomorna vojna. Kdor bi kaj takega želel in take misli širil ali podpiral, takega človeka bi morali zaznamovati kot izdajalca in nevernega sina svojega naroda. S takimi ljudmi bo znalo naše delovno ljudstvo primerno obračunati.

Največja ovira v napredku našega družbenega reda in našega gospodarstva in s tem izboljšanja življenjske ravni delovnega ljudstva je pa predvsem stara miselnost, ki se je nekateri ljudje še ne morejo otrestiti. Posledica takega gledanja na življenje je malomaren odnos do ljudskega imetja, gospodarski kriminal, zn'žanje storilnosti, izkoriščanje našega socialnega zavarovanja itd. Nadaljnja po-

sledica takega neznanja in miselnosti je popuščanje proti nasprotnikom naše ljudske oblasti, ki spretno izkoriščajo naše slabosti in našo široko demokracijo za svoje osebne koristi in cilje ne glede na škodo, ki jo s tem delajo naši družbi z rušenjem morale. Potrebno je, da posvetimo vse svoje moči za izgradnjo socialističnega človeka. Človeka je treba iztrgati iz duševne teme, v katero ga vlečejo otroške pravljice religije in nevednosti. Človeku je treba odpreti oči, da bo jasno videl svoj cilj, cilj in korist celotne družbe, v kateri živi, da se bo zavedal, da je sam član te velike družbe in da bo razumel izrek, ki pravi, da bo človeku dobro takrat, kadar se bo dobro poču-

tila družba, v čigar sredini živi in dela posameznik.

Občinski praznik naj bi bil posvečen tudi pregledu naših uspehov in neuspehov — kaj in kako smo opravili naše delo na gospodarskem, političnem, kulturno-prosvetnem in kulturno-umetniškem področju naše dejavnosti. Ali smo napredovali od lani ter kako in kaj bo treba delati v bodoče, da bomo držali korak s tempom napredka, ki ga predvideva socialistični razvoj? To so vprašanja, na katera je treba odgovoriti iskreno in pošteno brez vsakega olepševanja, nato pa napraviti potrebne zaključke. Ob tej priliki naj bi v grobih obrisih nakazali tudi perspektivo razvoja občine v bližnjem obdobju.

Vsem občanom mestne občine Zagorje!

Ob priliki proglasitve in proslave občinskega praznika, dne 9. avgusta 1953, želim v svojem imenu kakor tudi v imenu Ljudskega odbora mestne občine Zagorje k temu zgodovinskemu dnevu, naj jih bodri revolucionarni duh še k nadaljnjim lepim uspehom v prid celokupnega socialističnega družbenega reda!

Zagorje, dne 5. avgusta 1953.

Predsednik mestne občine Zagorje:
ALOJZ LUKAČ, s. r.

9. avgusta 1941 so počili prvi partizanski streli v Zagorju

Leta 1941, ko je dne 6. aprila prekorčila jugoslovanske meje nemška fašistična drhal, je ves jugoslovanski proletarijat zaskrbljeno gledal v bližnjo prihodnost, zavedajoč se, da fašizem ne prinaša nič dobrega za delovne ljudi.

Takratna jugoslovanska vojska se je pa v neredu razkropila na vse strani, večinoma na svoje domove, in to zato, ker ni bilo nikakega vodstva. Vlada s kraljem Petrom na čelu je pobasala narodno premoženje v obliki zlatih palic in z njim pobegnila v Anglijo, oropani narod pa prepustila svoji usodi. Se preden je sovražnik okupiral celo Jugoslavijo, je prenehalo vsako politično-upravno delovanje v državi in tako smo tudi v Zagorju živeli teden dni v nekem brezpravnem stanju. Tudi zvesti hlapci bivšega režima — žandarji — so zakurili ogenj ter zažgali v njem vse zanje obremenjene akte — seveda ne vseh; seznam levo usmerjenih ljudi si je prilastil takratni komandir žandarmerijske postaje Bahar, ker je računal, da ga bo pri Hitlerjevih krvnikih prav dobro prodal, kar se je pozneje tudi zgodilo, kajti edino on je ostal še nadalje v službi pri Nemcih, čeprav si je za teden dni kupil klobuk in civilno obleko. To pa zaradi tega, ker ni vedel zanesljivo, kdo bo prišel

— ali Nemci ali Italijani. Peta kolona se je pa pripravljala, da prevzame vso oblast, bž ko pridejo Nemci.

Dne 14. aprila 1941. leta so prišle prve nemške patrulje v Zagorje. Petokolonaši so že tri ure prej napovedovali njihov prihod ter nagovarjali ljudi, naj se jih zbere čim več na križišču pred zagorsko lekarno, da tamkaj pozdravijo Nemce. Toda ljudje so imeli za to vabilo gluha ušesa in se niso odzvali prigovarjanju petokolonašev. Le majhna skupnica ljudi je stala pred lekarno, v njenem izloženem oknu je pa bila okrašena slika največjega krvnika v zgodovini — Adolfa Hitlerja.

Nemške fašiste je najprej pozdravil vodja pete kolone v Zagorju, lekarnar Sajhenbauer. V zahvalo za pozdrav je bil takoj imenovan za župana občine Zagorje — njegovi pomagači Suša, Požun, Miller in Arh so pa zasedli druge važne resore.

Naslednji dan, 15. aprila, so pa prihajali nemški policisti in gestapo. Nekako tri dni po njihovem prihodu so napravili oklice na vse zaposlene delavce na rudniku. Na tem pristnem sestanku je govoril neki nemški oficir. V njegovem govoru je bilo več praznih obljub in fraz, med katerimi je dejal tudi tole: »Do sedaj ste delali za beograjsko gospodo, odslej boste pa za veliki nemški rajh!« Takoj nam je bilo jasno, kaj nas čaka pod nacističnim režimom — da smo prišli z dežja pod kap! Nekaj dni nato je vladala nekaka tišina. Ljudje so stikali glave med seboj ter se tiho pogovarjali in zaskrbljeno gledali v bodočnost. Peta kolona je pa bila neutrudno na delu. Vsem pogovorom, če so le mogli, so ti petokolonaši prisluškovali. Če jim ni uspelo, so pa vse tiste ljudi, ki so se na tiho pogovarjali, šteli za antifašiste in so tako po malem začeli ovajati naše ljudi.

Nemci so — da vržejo nekaj peska v oči delovnemu ljudstvu — najprej preselili na Hrvaško fajmoštra ter nekaj premožnih ljudi. Kmalu na to so pa že po malem pričeli zapirati tudi delavce, ki se pa niso več vrnili. Položaj se je iz dneva v dan slabšal, trgovine so se praznile, zmanjkalo je glavnih prehranbenih predmetov iz njih, moka in mast sta pošla, ker so vse pokupili Nemci za svoje nčvredne papirnate marke ter nakupljeno blago pošiljali v veli-

»Pri mamice« — znana partizanska jarka

Začela se je razprava o novem volilnem zakonu

Novi zakonski načrt, po katerem bodo verjetno že v začetku novembra voljeni novi zvezni ljudski poslanci, je bil pred kratkim izročen javnosti, da se z njim seznanijo, da bi se na podlagi razprav in predlogov dosegel še bolj popoln načrt, preden ga bo zvezni izvršni svet

predložil ljudski skupščini v odobritev. Skupščina se bo po vsaj verjetnosti sestala v začetku septembra. Potem, ko bo sprejela ta zakon, bo na temelju ustavnega zakona razpisana in bodo razpisane nove volitve.

Novi načrt volilnega zakona vsebuje tri velike in važne novosti.

Osnovna značilnost tega zakonskega načrta je v tem, da lahko kandidate za zvezni svet zvezne ljudske skupščine predlagajo samo zbori volivcev in skupine državljanov, ne pa družbene organizacije, kot se je to predvidevalo v prvotnem zakonskem osnutku. Na ta način se onemogoči vsako vsiljevanje volje volivcem in je zagotovljen najbolj demokratičen način kandidiranja.

Druga važna sprememba v novem načrtu volilnega zakona je ta, da se poslanci za zvezni svet proizvajalec ne bodo volili direktno (neposredno), marveč se uvaja indirektni (posredni) način volitev. Neposredne volitve poslancev s strani proizvajalcev bi dovedle do formiranja zelo širokih volilnih enot, ki bi obsegale po sedem, pa celo po deset upravnih okrajev. Namesto tega predvideva sedanjí načrt, da bodo poslanci v svet proizvajalcev volili posebna volilna telesa, ki jih tvorijo odborniki vseh okrajnih odnosno mestnih svetov proizvajalcev.

Tretja važna sprememba, ki jo vsebuje novi načrt zakona, je ta, da se opušča izvolitev namestnika zveznega ljudskega poslanca. Kolikor se kako mesto ljudskega poslanca izprazni (zaradi smrti, odpoklica ali kakor koli, bodo takoj nove volitve, kjer bodo izvolili novega poslanca.

Načrt novega zakona je dan v najširšo diskusijo, tako da je slehernemu državljanu dana možnost, da pove svoje mnenje.

Zvone Okrogar-Nestl — narodni heroj

Ljudem so se po malem začele odpirati oči. Tudi tistim, ki so se prvotno veselili prihoda Nemcev, Dne 21. junija 1941, ko so Nemci navallili na Sovjetsko zvezo, so se za naše vedno rdeče Zagorje pričeli črni dnevi. Takoj drugi dan, 22. junija, so Nemci imeli namen aretirati vse levo usmerjene ljudi, predvsem vplivne ljudi, vendar svojega namena niso uresničili, čeprav so imeli na razpolago spiske, ki so jih dobili od Sajhenbauera, Baharja in Arha. Prve aretacije so bile namenjene predvsem članom KP: Farniku, Eberlu, Marnu, Pintarju in še drugim. Niti enega niso prijeli, ker so se vsi pravočasno umaknili v gozdove. Kmalu nato je bila minirana železniška proga od postaje Zagorje proti Renkam. Miniral jo je pa s svojimi tovariši Felč Pečar. Nemci so takoj po tem dogodku okrepli svoje patrulje; zaprli so nekaj ljudi, ki pa niso bili v prav nobeni zvezi z akcijo na železniški progi. Gmotne škode res ni bilo zaradi slabega razstreliva, vendar je nastal med Nemci preplah, zato so podvojili svojo izdajalsko formacijo, tako imenovani »Werk-schutz«, ki so sestavljali samojdelomrzniki in njim podobni ljudje, vendar se je kljub temu zgodila spet nova sabotaža: na rudniški separaciji je bil miniran glavni pogonski motor, ki je postal nesposoben za obratovanje.

Hrastniške partizanske patrulje na pohodu

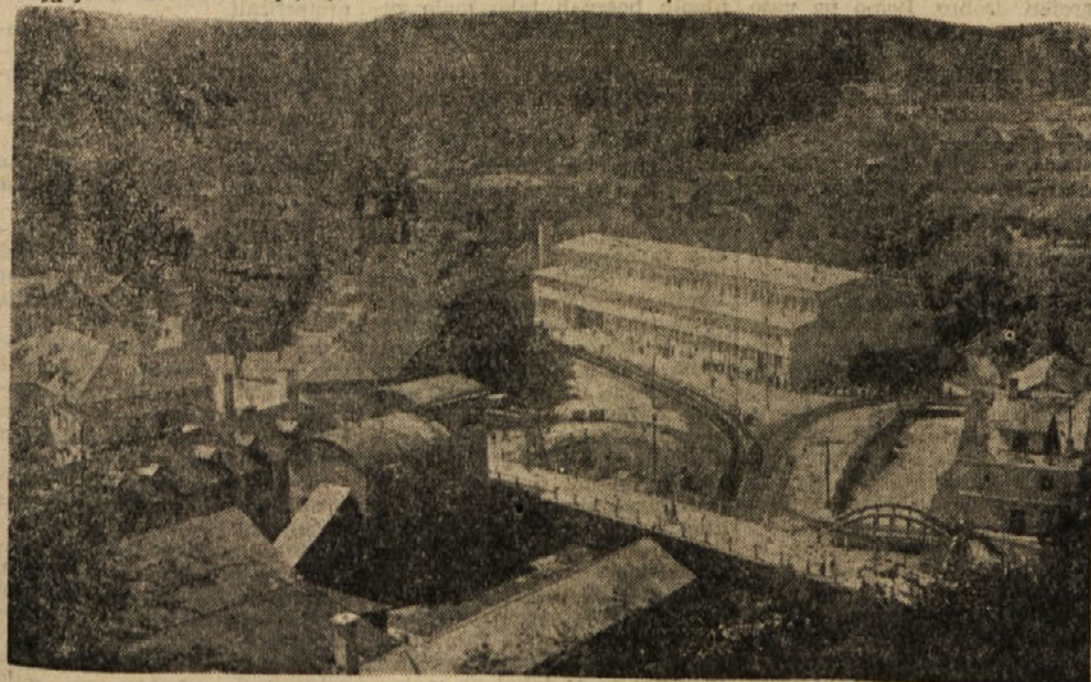
V počastitev Dneva vstaje je tudi hrastniška ZB organizirala dve partizanski patrulji, ki sta obiskali kraje in ljudi, pri katerih so se zadrževali naši borci v času štiriletna borbe z nečloveškimi okupatorjem.

Ena od teh patrulj, sestojela iz 14 mož, je odšla izpred spomenika padlih borcev v Hrastniku v smeri Dol, Sv. Jurja, Turje, Sirje, Zidani most, Račice in Brunik ter se med potjo ustavila pri ljudeh, ki so podpirali partizane. Povsod je bila toplo sprejeta. Ob obujanju spominov je kaj hitro potekel čas.

Druga patrulja, ki je štela 54 članov, je pa imela zbirališče pri »Logarčku«, od koder je odkorakala proti Čečam, pri gostini Rinaldo so se ji pa pridružili še člani ZB iz Čeč. Patrulja je odšla do Vrharja, kjer

je leta 1942 zgorelo šest partizanov, ki se niso hoteli predati Nemcem. Ob spominski plošči tem herojem je spregovoril tov. Jože Jerič, nato pa se je patrulja razcepila v dve skupini, ki sta nadaljevali svojo pot po »partizanskih stezah« ter obiskali partizanske ožete in mamice, ki jih je ta obisk zelo razveselil. Obisk teh krajev je pokazal, da je naše ljudstvo v enaki meri, kakor je bilo enotno v borbi proti fašizmu in domačim izdajalcem, enotno tudi danes v izgrajevanju socializma.

Končno je celotna patrulja improvizirala napad s štirih strani na planinsko kočjo na Kalu, ki je dobro uspel. Pokazal je, da bodo naši delovni ljudje znali braniti v vsakem primeru svojo domovino, kakor so se zanj borili proti smrtnemu sovražniku človeštva — fašizmu.

Separacija in sodobna kopalnica rudnika Zagorje

Predlog rudarjev k osnutku Uredbe za revizijo Zakona o socialnem zavarovanju

(Nadaljevanje in konec)
IV. predlog. Zavarovancem, ki se po Odredbi o razvrstitvi delavcev, nameščenec v uslužbenec po težini dela za določitev njihovih pravic iz socialnega zavarovanja (Uradni list FLRJ št. 89/46) spadali v kategorijo najtežjih del, naj se prizna polna starostna pokojnina, ko dopolnijo 50. leto starosti in 30 let delovne dobe.

Utemeljitev: naporno delo v jami, pri plavljenju na železniških lokomotivah itd. izžepa zavarovanca mnogo bolj in hitreje, kot pa delo v poklicih, ki sodijo v kategorijo težkih in navadnih del. Zakon o socialnem zavarovanju iz leta 1946 je priznaval delavcem pri najtežjih delih pravico do polne starostne pokojnine, ko so dosegli 50. leto starosti in 25 let delovne dobe — prav tako je po sedaj veljavnem zakonu o socialnem zavarovanju pooblaščen vladna FLRJ, da predpiše, da zavarovancem pri določenih vrstah dela prizna pravico do starostne pokojnine tudi prej, preden dopolnijo 55 let starosti in 35 let delovne dobe. Tega pooblaštila (čl. 56 zakona o socialnem zavarovanju) se vlada doslej ni poslužila, zato naj se to vprašanje uredi vsaj s predvideno spremembo Zakona o socialnem zavarovanju.

V. predlog. Zavarovancem, katerih povprečni mesečni zaslužek ne dosega pokojninske osnove, ustreznega pokojninskega razreda, naj se prizna pokojnina za en pokojninski razred nižje le v tem primeru, če je njihov povprečni mesečni zaslužek manjši za več kot 10 odstotkov od pokojninske osnove.

Utemeljitev. Člen 12 Uredbe o določanju in o prevedbi pokojnin in invalidnin (Uradni list št. 39/52) predpisuje uvrstitve v neposredni višji, pokojninski razred, če povprečni mesečni zaslužek presega za 20% pokojninsko osnovo ustreznega pokojninskega razreda. Analogno bi bilo treba spremeniti določilo 13. člena navedene Uredbe glede nedoseganja pokojninske osnove, ker imamo že primere, da je zavarovane pri povprečnem zaslužku, ki je le za 20 ali 50 din manjši od pokojninske osnove, ob upokojitvi prikrajšan za 700 do 1200 din mesečno.

VI. predlog. Zavarovancem, katerih delovna možnost je zaradi nesreče pri delu zmanjšana trajno nad 60% in se po nesreči niso več zaposlili, naj se prizna zaključni pokojninski razred njihove kvalifikacije po 9. in 10. členu Uredbe o določanju in o prevedbi pokojnin in invalidnin (Uradni list FLRJ št. 39/52) ne glede na delovno dobo (kvalificirani delavci XI. razred, polkvalificirani XIV. razred itd.). Ravno tako naj velja to za priznavanje družinskih pokojnin po smrti ponesrečenih zavarovancev.

Za primer, da bi gornji predlog ne bil sprejet, naj se omejenim invalidom štejejo petletna obdobja za uvrstitve v neposredni višji, pokojninski razred po 4. členu Uredbe o prevedbi in določanju pokojnin in invalidnin od dneva nesreče

pri delu in ne šele od dneva veljavnosti te uredbe.

Utemeljitev. — Uživalec invalidske pokojnine ali invalidnine zaradi nesreče pri delu so razen odstotka pokojnine ali invalidnine na slabšem od bolezenskih invalidov. Večinoma pa imajo le kratko delovno dobo in še nedokončano kvalifikacijo, kar predstavlja oviro za doseg višjega pokojninskega razreda. Vse to je posledica nesreče pri delu, ki jim je preprečila nadaljnjo zaposlitev. Navajamo dva konkretna primera pri prevedbi invalidskih pokojnin zaradi nesreče pri delu:

1. primer. — Uživalec invalidske pokojnine se je leta 1929 težko ponesrečil pri delu v rudniku Trbovlje. Je popolnoma hrom. Pri prevedbi mu je bil priznan naziv kopača — kvalificiranega delavca, ter je bil na podlagi 10-letne delovne dobe uvrščen v XIII. pokojninski razred. Če se štejejo petletna obdobja za uvrstitve v neposredno višji, pokojninski razred šele od dneva veljavnosti Uredbe o določanju in prevedbi pokojnin in invalidnin, to je od 1. julija 1952 dalje, bi bil priznati uvrščen v XI. pokojninski razred šele leta 1962, to je takrat, ko bi užival, če se ne bi bil ponesrečil, že več let polno starostno pokojnino po zaključnem pokojninskem razredu, morda celo kot visoko kvalificiran delavec. Zato bi bilo vsakega pravilno, da se mu štejejo petletna obdobja za zvišanje invalidske pokojnine od dneva nesreče v letu 1929 dalje.

2. primer. — Uživalec invalidske pokojnine je leta 1948 pri nesreči v rudniku izgubil obe roki. Ker je imel manj kot 10 let delovne dobe, je bil ob prevedbi uvrščen v pokojninski razred z mesečno pokojnino 7300 din, pred prevedbo je pa užival mesečno pokojnino 7500 dinarjev, poleg tega pa še denarno nadomestilo za živilske karte 1370 din ter industrijske bone v vrednosti 2160 din. Pravilno bi bilo, da bi mu priznali invalidsko pokojnino po zaključnem, to je po XI. pokojninskem razredu, ker mu je pač nesreča preprečila nadaljnjo zaposlitev.

VII. predlog. — Invalidnina naj se šteje v del plače.

Utemeljitev: Zavarovane, ki se je pri delu ponesrečil in je postal s tem delovni invalid, dobiva določen odstotek invalidnine, toda ker ne more več opravljati istega dela kot prej,

ampak vrši lažje delo, je seveda plačan po delovnem mestu, ki ga opravlja. Ko pa doseže predpisano dobo za upokoje, je upokojen po plači zadnjih mesecev ali let. — Zato mislimo, da naj nova uredba v bodoče vsebuje tudi naslednji člen, ki se glasi: da se zavarovancu, ki gre v pokoj, je pa imel v službenem razmerju določen odstotek invalidnosti, šteje invalidnina tudi kot del plače, če je bila njegova zadnja plača manjša kot pa pred nezgodo.

VIII. predlog. — Rudarjem je že nekakaj priznana, da delajo v enem izmed najtežjih poklicev. Zaradi tega bi bilo pravilno, da bi nova Uredba prinesla določilo, da se rudarjem prizna odstotek invalidnosti že od 60 do 66%, ne pa 75 odstotkov kot doslej.

IX. predlog. — V bodoči Uredbi naj se popravijo določila v toliko, da se za rudarje napravijo razredi po kvalifikacijah za vsako posebej.

Utemeljitev. — Ko gre zavarovane v pokoj kot kvalificiran delavec, je vseeno, ali je bil izučen kopač ali samostojen specialist, ali pa strelec. Kvalifikacija je kljub temu, vendar je bila razlika pri njegovem strokovnem delu. To velja tudi za visoko kvalificirane delavce, ki jih je pa v rudarstvu malo. Zaradi tega je nujno, da se za rudarstvo v novi uredbi to določilo popravi.

Na sestankih so zavarovanci nadalje predlagali, da bi bilo treba kljub finančni obremenitvi soc. zavarovanja načeti diskusijo o skrajšanju delovnega časa za našo težko industrijo (rudarje, potapljače, kessonske delavce in podobno).

Občinska zveza borcev NOV v Zagorju ob Savi
bo proslavila

OBČINSKI PRAZNIK

9. AVGUSTA 1953

s sledečim sporedom:

V petek, 7. avgusta 1953:

- ob 16. uri: košarkarski turnir na stadionu »Proletarca«;
- ob 17. uri: kegljaški turnir;
- ob 19. uri: namiznoteniški turnir v Domu »Proletarca«.

V soboto, 8. avgusta 1953:

- ob 18. uri: nogometni turnir;
- ob 20. uri: slavnostna akademija.

V nedeljo, 9. avgusta 1953:

- ob 9. uri: bujdnica;
- ob 9. uri: sprevoz od Borilke do groba talcev;
- ob 10. uri: slavnostno zborovanje.

Popoldne ljudsko rajanje na telovadišču »PARTIZANA«.

Hrastniška steklarna in zdravilišče Slatina Radenci

Letos bo poteklo 50 let, ko je nastopila velika sprememba pri hrastniški steklarni. Takrat je bilo to podjetje čisto bankrotno. — Leta 1896 je umrl v umobolnici v Feldhofu pri Gradcu lastnik hrastniške steklarne Viljem Abel starejši. Zadolženo podjetje je prevzela vdova s štirimi otroki. Firma je dobila ime: Abelnovi dediči. Steklarno je takrat vodil ravnatelj Prosinak, brat zdravnika dr. Prosinaka, ki je bil prvotno zdravnik v Trbovljah, pozneje pa v Ljubljani. — Ravnatelj Prosinak je dovedel steklaro kmalu v obupen položaj. Dolgovi so narasli, strokovno delavstvo je zapuščalo svoja mesta in vse je kazalo, da gre takrat še mlada steklarska industrija v Hrastniku svojemu naglemu koncu nasproti.

V skrajni stiski — toda še pravočasno — se je leta 1903 pojavil Franc Wietlschnigg (Vilčnik), ki je vdovi Abel ponudil sodelovanje ter prevzel vodstvo steklarne. — Vilčnik je bil rojen koroški Slovenec, a se je v Hrastniku v tovarni popolnoma ponemčuril. Prišel je še kot deček v Hrastnik k svoji teti Janičkovi, vdovi po brusilcu stekla, in je obiskoval šolo v Hrastniku. Potem je bil brusarški vajenec v steklarni. Pozneje je napredoval za pisarja v nemškutarski Kemlični tovarni, nato za knjigovodjo in ravnatelja steklarne in končno je postal še ravnatelj Kemlične tovarne. Kljub vsemu delu se je ukvarjal v prostem času še z jezikovnimi študijami ter je obvladal več evropskih jezikov v govoru in pisavi. — Postal je tudi lastnik hrastniške steklarne:

Vilčnik je rešil steklaro pred propadom.

Kakor rečeno, je Vilčnik veliko pomagal Hrastniku v gospodarskem oziru, v narodnostnem pogledu je pa veliko škodoval. Na njegovo pobudo se je zgradila v Hrastniku leta 1907 nemška šulferajnska šola. Ze pred prvo svetovno vojno je bil Vilčnik okrajni predsednik nemškega »Volksratsa«. Zato je moral po prvi svetovni vojni zapustiti Hrastnik. Med prvo svetovno vojno je vodstvo steklarne kupilo tudi zdravilišče Slatina Radenci. Kot solastnik obeh podjetij — Steklarne v Hrastniku in zdravilišča Slatina Radenci je prevzel Vilčnik na pritisk Narodnega sveta 1. 1919 radensko zdravilišče čisto v svoje roke. Abelnovi dediči so ostali samo še lastniki steklarne v Hrastniku. Torej Vilčnik se je moral preseliti s svojo družino v Radence, kjer se je po izjavi starejših Radenčanov

začel zavedati, da živi na slovenski zemlji in da je slovenski kruh. Spametoval se je in se zanimal še za razvoj zdravilišča. Z dobro reklamo in propagando je dvignil tudi zaostalo podjetje.

Največji razmah so imeli Radenci v predaprilski Jugoslaviji pod vodstvom drugega Vilčnikovega zeta, dr. Ante Sariča, zavednega Jugoslavana, doma iz Like. Za časa okupacije je postal žrtev fašizma. Pač pa je Vilčnikov hči, Savičeva ženi Vilmi, ob prihodu švabov v Jugoslavijo zlezal Hitlerizem v glavo in je bila predsednica Kulturbunda v Radencih in v Radgona ter preganjala zavedne obmurske Slovence. Odsila je pred osvoboditvijo v inozemstvo. — Danes je zdravilišče Slatina Radenci ljudska last in ga obiskujejo po zaslugi ljudske oblasti tisoč iz vrst delavskega razreda, kar nima primere v svetu.

L. H.

Leta 1941 v Zagorju

(Nadaljevanje s 1. strani)

razdelili naloge, ki jih je postavila KP, in tako se je pričela formirati prva revirska četa, ki je v noči 8. avgusta 1941. leta krenila preko Trojan čez Podlipovico na Pleše, kjer so borci taborili. Naslednjega dne, 7. avgusta, je bilo ves dan kakor iz skafata; borci so iskali zavetja pod drevesi, pa tudi to ni dosti pomagalo, vsi so bili mokri in premraženi. Na večer so zasedli malo gorsko naselje Koblik. Razpostavljene so bile straže, ostalo moštvo se je pa nastanilo na senikih. Drugo jutro smo pa zarana zapustili vas in se napotili spet na Pleše. Istega dne dopoldne se je četa reorganizirala na 4 vode: v vsakemvodu je bilo po 15 borcev. Komandant je bil Sergej Kraigher, politkomisar pa je bila Tončka Čečeva. Popoldne smo imeli partijski sestanek. Na njem smo obravnavali svoje bodoče naloge. Bil je sprejet sklep, da pričemo z akcijami. Prvo akcijo naj bi izvršili še isto noč v Zagorju. Izdelali smo podoben načrt za napad na nemško žandarmerijo in na »Werkschutz« v Zagorju. Za napad so bile določene štiri skupine po šest borcev. Napad naj bi se izvršil natančno ob pol enih ponoči 9. avgusta 1941 od štirih strani. Razposlane so bile tudi tri patrulje, in sicer: prva, da v primeru potrebe minira most v Zelencu in

tako prepreči Nemcem okrepitev, ki bi jo dobili s Trojan. Druga patrulja, sestojala iz istega števila borcev — ki so bili električarji — je imela nalogo, da priključi telefonsko omrežje na vod visoke napetosti, kar se pa ni zgodilo (vzrok še danes ni znan). Tretja patrulja je pa krenila proti Bevkem in tamkaj minirala cesto. Svojo nalogo je sijajno izvršila (če se ne motim, so bili to tovaršaji Umeki iz Bastič iz Trbovelj), cilj te akcije pa naj bi bil pridobiti orožje. Na večer 8. avgusta nas je obiskalo nekaj Zagorjanov, ki so nam prinesli hrane. Bili smo v vselem razpoloženju in pomenku pri tabornem ognju, kjer je na koncu čez Pleše zadonela pesem »Nabrusimo kose«. Zagorjani so se odpravili v dolino, mi smo pa izvršili še zadnje priprave za pohod na Zagorje. Natančno ob pol enih ponoči na 9. avg. 1941 so počili prvi partizanski strelji, ki so oznanjali neizprosno borbo za obstoj in svobodo vseh Slovencev in narodov Jugoslavije.

6. avgust — Dan izseljencev mesta Trbovlje

Dne 6. avgusta 1941. leta je bilo iz Trbovelj izseljeno 600 družin na Hrvaško, v mesto Petrinje. Zaradi tega se je ta dan med nami izseljenec močno usidral, kot je ostal v živem spominu vsem ostalim Trboveljčanom. Ta dan naj bo naš zgodovinski dan, katerega ne smemo in ne bomo nikoli pozabili. Zato vabimo vse izseljenke, ki so bili dne 6. avgusta 1941. leta izgnani iz Trbovelj, za nedeljo, 9. avgusta t. l. v Čeče (Sv. Katarina), kjer bomo ob petih popoldne proslavili 6. avgust 1941 — 12. obletnico, ki jo organizira iniciativni odbor izseljenecv.

Po proslavi sledi prosta zabava. — Zaželeno je, da se izseljenec v čim večjem številu udeležijo te spominske prireditve, kjer se bomo po 12 letih spet srečali in pokramljali o težkih dneh, ki nam jih je prizadejal okupator.

Prireditelj.

Po čem so kľofute v Radečah?

Pred kratkim je prišla v hotel »Jadran« v Radečah mala družba dveh žensk in dveh moških, izredno židane volje in dobro razpoložena, tako da so začeli celo nekoliko razbijati kozarce. Kot običajno, so tudi tedaj domači gostje igrali biljard in nekdo od njih je hudomušno pripomnil razigranim priložnostnim gostom, »da jim lahko posodijo nekaj denarja, če jim ga bo zmanjkalo«. Na te v šali iz-

rečene besede pa je eden od obeh moških vstal, vzel iz žepa tisočak, stopil k temu in mu ga dal v roko. nato pa ga usekal okrog ušes. Ta je pa »jurja« spravil v žep, obrnil biljardno palico in ga z debelejšim koncem usekal nazaj. »Na«, je dejal, »kľofutati se ne pustim niti za »jurja«, toda če zausnično pošteno vrnem, lahko tudi »jurja« spravim.« — Ali je imel prav? Vm.

Toplice pri Zagorju — za časa Valvazorja

Vinko Možina — Hrastnik

Muzikant Drejc

»Kaj se mesec dni posum, kot pa da jo še samo eno uro gledam v naši družbi,« mu je odločno zavrnila Lenčka. »Taki svetniki ne morem trpeti v svoji bližini. Drejc mi je mnogo ljubši, pa čeprav sem skoraj prepričana, da ne bo nikoli dobil tega naslova.«

»Kar za trdno bodi prepričana,« ji je zagotovil Drejc. »Tudi teden dni ne zdržim med puščavniki, povrh tega me pa ta naslov prav nič ne veseli. Kar se pa Urše tiče, si imela prav. Tudi meni je laže, če je ne vidim.«

»O, seveda ti je sedaj laže; ko boš pa obsojen, boš objokoval Lenčino in tudi svojo nepremišljenost.«

»Veš, Martin, kar precej ti moram povedati da nisem eden od tistih, ki jočejo. Raje škrbljem z zobmi in udarim, če je treba. Kar potolaži se in raje razmisli, kako bi se dala razsodba omiliti. Vi ste stari svetniki in veste, kako potekajo take stvari.«

»Navsezadnje, če te za leto ali dve vtaknejo pod nadzorstvo,« hujše obsojda mislim, ne bodo izrekli,« je ugotovil Martin in pogledal po navzo-

cih, če se strinjajo z njegovo ugotovitvijo.

Ti so samo molče prikimali in Drejc je postalo jasno, da bo še posteno otepal ričet.

»Pa se ne bi dalo kako nekako skrajšati,« je vprašal svetnike. »Veste, da nisem rad kontroliran. Potem bo tudi zaradi silovke teže.«

Te besede so na mah strezile svetnike. Bojazni, da bodo ob silovki, jih je zresnila. Nazadnje je Lenčka uganila pravo:

»Svetnike podkupimo z žganjem in kako se že reče tisti sladki pljči, aha, z likerjem! Niti pol leta ne boš sedel, lahko mi verjameš.«

Vsem se je zdela ta misel prava. Kmalu so pozabili na Uršo. Pozno v noč se je po nebesih razlegel hrupen smeh in veselo petje.

Drejc je naslednji dan dobil poziv, naj se zgleda na vrhovnem sodišču. Tam so mu povedali, da bo čez tri dni velika javna obravnava in da si lahko poišče zagovornika. Ko je to odklonil, so ga odslovili.

Ponoči je imel Drejc sestanek s Tičko. Čeprav nerada, je morala še enkrat na zemljo po steklenico Boli kot dolga pot jo je ujezila vest, da so vaju od-

padla; Drejc je hotel prijeti spočet na obravnavo.

Zaboj praznih steklenic ga je že čakal na Martinovo stanovanju. Takoj so jih začeli nalivati z mešanico žganja in likerja. Domiselna Lenčka je pa še na vsako prilipila listič z napisom: »Pomisli na ubogega grešnika!«

Sodišče je zato, da je lahko njegovim obravnavam orisoval čim več svetnikov, poslovalo na prostem. Klop, mize, pregrade, vse je bilo narejeno iz kamenja, ki ga tudi v nebesih ni primanjlovalo. Obravnava se je pričela pol ure pozneje, kot je bilo napovedano. Tik pred pričetkom obravnave se je Drejc še ozrl proti občinstvu; ugotovil je, da je gledalcev več kakor na najbolj obiskani »Rudarjevi« zgozmetni telmi. Če bodo vsi udarili po mreni, je razmišljal, se bom težko izmazal. Z očmi je iskal Lenčko, edino nado za mlo sodbu. Zagledal jo je med precejšnjo gručo svetnikov, ki so kar naprej silili vanjo. Tudi ona ga je opazila; pomahala mu je z roko, češ, zaupaj vame, pa bo vse dobro.

Sodnik, možak ostrih potez, ki so močno spominjale na obraz starejšega gestapovca, je prečital obtožnico. Zaradi varnosti s prostorom je ne bom navajal v celoti, pač pa samo njene zadnji del, ki je sprožil živahno mrmranje poslušalcev. Po daljšem pletenčenju in pre-

obračanju besed, je udaril kar naravnost:

»Ali priznate, kar vas bremenijo obtožnica?«

»Kaj naj priznam? Jaz se čutim povsem nedolžnega,« je ravnodušno odvrnil Drejc.

»Torej zakrknjenost! Hotel sem vam skrajšati postopek, vi pa ponujete desnice, nočete sprejeti Dobro. Bomo pa vašo krivdo dokazali s pričami! Svetnica Urša Smuk,« je zaklical v visokem falzetu, »povejte, kaj lahko sporočite sodišču v zadevi obtoženega nebeščana Drejca Veseljaka?«

Urša, ki je komaj čakala na ta trenutek, se je razgovorila kakor v svojih najboljših dneh na zemlji. Drejc je ob njenih besedah samo debelo zijal in se čudil od kod ženska jemlje tako debele laži. Samozadovoljstvo nad uspešnim govorom jo je zaneslo, da je končala z besedami, ki so postale zanjo skoraj usodne:

»Polovico svojega življenja sem posvetila spreobrnjenju tega grešnika. Sele tik pred smrtjo se mi je posrečilo, da sem ga pridobila za nebeško kraljestvo.«

Vsa zasopla je končala in zmagovalno pogledala Drejca. Ta pa se je namesto osuplosti samo smehljaj; napravil je tako nedolžen obraz, kakor da bi šlo za najpreprostejšo reč v nebesih. »Razbojnik ima pripravljeno novo hudobijo,« je spreletelo Uršo. Ves užitek zmagovalne-

ga govora je bil na mah skajlen. Zdaj je bila vrsta na Drejcu.

»Dragi svetniki in svetnice, pripravniki in pripravnice vseh redov,« je začel svoj zagovor Drejc. »Slišali ste obtožbo svetnice Urše, po kateri zaslužim, da me sežgete na gredici. Povedati vam pa moram, da je v njenih besedah tako malo resnice, kot je žganja v nebesih...«

Med poslušalci je nastalo glasno mrmranje, ki si ga nihče od navzočih ni znal prav razlagati.

»Nadalje vam moram povedati,« je spet začel Drejc, »da je bila priča petindvajset let moja sosed. Ves prosti čas je porabila za opravljanje ljudi. Če imate v nebesih vse, kar na zemlji počenjamo, fotografiramo, boste lahko opazili, koliko krat sem jo zaradi tega vrgel skozi vrata. Ona je pa kakor kostrun silila vedno nazaj v ogenj. Svojejo moža je poslala v peklo, da bi moral revež sedeti na najvišji stopnici med mučniki. Hodila je tudi v cerkev, to je res. Vprašajmo se, zakaj je hodila v cerkev? S tem svojim licemerskim dejanjem je hotela vse svoje opravljanje skriti pod plašč vneze za vsesplošno moralo. To je počenjalo ona, ki je imela do morale tak odnos, kot ga ima cucek do orkestra. In zakaj se je takoj po mojem navedbu v nebesa zavzemala za moj izgon v peklo? Zato, ker ji

je moja navzočnost, kakor tudi prisotnost njenega moža v nebesih, neljuba. Preveč njenih grehov poznava in če vam bi jih povedala, bi bil močno okrnjen njen svetniški sijaj...«

Drejc je končal in pogledal po občinstvu. Nekateri so njegov govor sprejeli z odobravanjem, drugi so pa proti njemu glasno protestirali.

»Tožnica Urša Smuk,« je zaklical presenečeni sodnik, »povejte, če imate kakšno pripombo k zagovoru obtoženca?«

Urša je vsa kuhana v lice ježno zakrčala:

»Veskozi je bil razbojnik in nesramnež. Tudi v nebesih se ni poboljšal.«

»Razbojnik da sem, praviš,« je poprijel Drejc. »Potem moraš vsemu občinstvu povedati, da se imaš prav razbojniku zahvaliti, da si postala svetnica.«

Splošen krah, ki se je po teh besedah razlil po dolnini, je dokazal, da imajo tudi svetniki, čeprav ne v toliki meri kot navadni zemljani, le malce smisla za humor.

»V nebesa nisem prišel prostovoljno, niti nisem prošil,« je nadaljeval Drejc.

»Kakšna nezalščana skromnost,« se je začelo iz občinstva. Tisti pa, ki so bili deležni Lenčkinega blagoslova, so kričali:

»Živio svetnik! Za svetnika ga priznajmo... zahtevamo milo kazeno za svetnika!«

(Dalje prihodnjič.)

Razvoj rudnika Zagorje od leta 1945 do danes

Osvoboditev v maju leta 1945 je spustila vse ustvarjalne sile našega naroda, ki so bile do tedaj v njem zamrle, vendar se tega leta proizvodnja zagorskega rudnika še ni mogla razmahati v želeni meri, deloma zaradi potrebne obnove po okupatorju izropanih jam, deloma pa tudi, ker se niso še vsi delavci in nameščenci vrnili iz vojaških enot osvobodilne vojske. Ko so vsi prišli domov, je delovni kolektiv rudnika s krepko silo prišel za delo. V kratkem času je izvršil obnovo rudnika oziroma razrušenih strojev in drugih naprav ter nenehno dvigal proizvodnjo v medsebojnem tekmovalju posameznikov in celega kolektiva z drugimi rudniki, dosegljiv uspeh, k čemu je v veliki meri pripomoglo stalno izpopolnjevanje in sodobno urejanje strojnih in drugih naprav rudnika.

Stanje jam zagorskega rudnika je bilo ob osvoboditvi žalostno. Pri tretjetinskem obra-

okrog 690 mož za začetek velikih investicijskih del, medtem ko je bilo na drugi strani povpraševanje po premogu in proizvodnji silno veliko. Proti koncu leta 1945 se je na rudniku začela odpirati jama Semnik, meseca avgusta naslednjega leta pa že odkopavanje. Sprva se je prevažal premog iz te jame s kamioni, nato pa se je prevažal v jamske vozičke. Še v letu 1946 in 1947 so rudarji izkopali 630 metrov dolgi Semniški rov skozi hrib Borovnik. Rov se je povezal z železnico z loškim obratom. — Po osvoboditvi leta 1945 je stalež delavstva na rudniku stalno naraščal. Zaposleno je bilo mnogo ljudi iz daljnjih okolice Zagorja — s Trojanc, Peč, Motnika itd. Za prevoz teh delavcev na delo v rudnik in z dela domov je rudnik dal v obrat najprej dva, pozneje pa tri kamione, ki so vozili na progi Toplice—Orehovica, Toplice—Motnik in Toplice—Peče. Ze leta 1946 se je na rud-

premoga s IV. na III. horizont, iz tega pa po vpadniku na II. obzorje, bo začel obratovati predvideno v zadnjem četrtletju letošnjega leta. Situiran je centralno v krovnih plasteh kotredške premogovne kadunje ter bo z njegovo pomočjo možno izkopati ves premog, ki leži v tej kadunji. Globina šahta do dna kadunje je predvidena na 600 metrov. Jašek ima najmodernejšo opravo s polno mehanizacijo na vmesnih dovoznih horizontih. Z njegovo zgraditvijo je rudnik izvoz premoga iz kotredške jame poenostavil in sodobno uredil. Z njim bo rudnik prihranil okrog 40 ljudi ter predstavlja njegova izgradnja rešitev izvoznega vprašanja v tem delu premogovne kadunje. Težave pri nakupu tega izvoznega stroja v tujini so povzročile večleten zastoj v realizaciji tega obsežnega projekta, kar je delalo rudniku veliko škodo. Po jašku bo tekla dvonadstropna kletka po 2 vozička (kakor na jašku III v Trbovljah, t. j. prevoz 4 vozičkov pri enem dvigu).

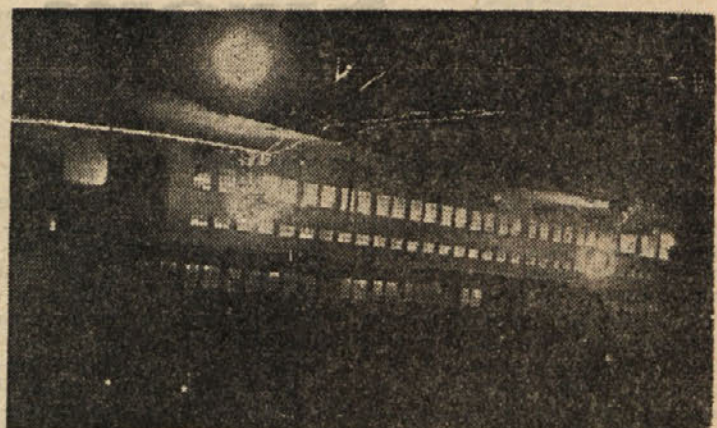
Smerno prevozno progo na IV. jamskem obzorju obrata Kotredž je rudnik zastavil v začetku leta 1941. Kakor prog na III. horizontu je tudi ta prog izkopana v krovnih plasteh. Ze pri izkopavanju tega rova se je pa pokazalo, da vlada na IV. obzorju v krovni mnogo huji hribinski pritisk kot na III. horizontu. Kljub tej nevarnosti je rudnik vztrajal na izvedbi tega projekta, ker so se izogibali situiranju proge v beli talini, to pa zaradi močnega vdora termalne vode iz triade kot n. pr. na II. horizontu. Proga je bila obzidana delno z betonskimi kvadri, večji del pa je bila zgrajena z betoniranjem. Toda niti kvadri niti beton niso dolgo zdržali nena- vado močnega hribinskega pritiska, dokler ni obzidava proge popolnoma razpadla. Potrebna so bila stalna obsežna popravila ter celo popolna obnova proge, tako da je njeno vzdrževanje zahtevalo velikanske stroške.

Iz teh razlogov je leta 1950 padla odločitev, da se celotna smerna prog od prekopa A do premogovnega polja H v dolžini okrog 1 kilometra preloži v belo talino. To je bilo sedaj lažje izvedljivo, ker so z vrtnimi poskusi na III. horizontu lahko ugotovili lego triadne hribine

strani so pa opustili pridobivanje tega materiala v svojem kamnolomu.

Končni projekt odpiranja loške jame je določal nov izvozni jašek, ki bi prevzel ves premog iz loškega in vzhodno-loškega bazena ter eventualno tudi iz severnega krila premogovne kadunje. Jašek ima okrogli profil ter premer 5,45 metrov. Odri v jašku so železobetonski, prav tako ločilna ali varovalna stena proti prevoznemu oddelku. Največja globina tega šahta naj bi bila 400 metrov. Tudi izvozni stolp jaška je iz železobetona. Strojnica je v gradnji. Sedanja provizorna izvozna naprava bo odpadla proti koncu letošnjega leta, ko bo začel obratovati nov izvozni stroj.

Hitro razvijajoči se obrat Kotredž je zlasti glede na svoj bodoči razmah nujno terjati veliko in sodobnih higienskih razmeram ustrežajočo kopalnico, ker stara tej nalogi ni bila več kos. Tako so leta 1950 začeli z gradnjo velike svetle in prostorne kopalnice. V njej je tudi kopalnica za ženske, čakalnica, ročno materialno skladišče, svetilčarna za kotredške jame ter kotlovnica. Cela stavba ima dolžino 80 metrov, širina pa je 24 metrov. — Pri starji transformatorski postaji 35/3 kv na ravni kotredškega izvoznega šahta so leta 1950 zgradili odpejalni stolp za 35.000-voltni daljnovod iz Trbovelj in od nove transformatorske postaje termoelektrarne, ki bo začela v kratkem obratovati. Leto pozneje so zgradili tudi zasavski daljnovod pri termo-

Nova kopalnica rudnika Zagorje ponoči

elektrarni ter 20 metrov visok odpejalni stolp kot sestavni del nove transformatorske postaje 35/6 kv.

Rudnik je moderniziral tudi odvoz premoga in jalovine z uvedbo akumulatorskih lokomotiv, ki so začele voziti leta 1949. V ta namen so že leto prej zgradili remizo za akumulatorske lokomotive in polnilno postajo za akumulatorje teh lokomotiv pri rudniški elektrarni. S temi lokomotivami so začeli obratovati v jami Podstrani leta 1950, iz jame Loke skozi loški rov pa leta 1949, prav tako skozi kotredški rov ter Orlek in po IV. horizontu leta 1951-52. Z uvedbo električnih lokomotiv so odpadle dosedanje izrabljene bencinske in Diesellokomotive. V ta namen so zgradili tudi v Potoški vasi ter v kotredški jami remizo za lokomotive in polnilno postajo. Na površini je rudnik leta 1951 postavil ameriški pokončni batni kompresor z zmogljivostjo 5600 kub. metrov sesalnega zraka in 5 atm. nadpritiska.

Od leta 1945 do 1951 so na rudniku montirali 15 novih transformatorjev. Nadalje so

nizkonapetostne električne naprave in motorje predelali in prekopili od 110 na 220 voltov. Danes obratuje na zagorskem rudniku 332 elektromotorjev z 8210 kW ter 41 transformatorji z 9151 kVA. — Da se tudi v zagorskih jamah mehanizira odkop premoga in s tem poveča storilnost in produktivnost premoga, so v jami Podstrana uvedli tako imenovano »široko čelo«, kjer obratujejo od letošnjega leta dalje grabljiasti transporterji.

Z izgradnjo jaška Vine, loškega jaška, glavne transformatorske postaje, mehanizacije jalovišča, dokončne elektrifikacije prevoza z vozički ter mehanizacijo na širokočelnih odkopih bo zagorski rudnik v glavnem dograjen, potrebna pa bodo seveda še nadaljnja odpiralna dela novih jamskih polj, prav tako tudi gradnja stanovanjskih hiš.

Izbruh druge svetovne vojne in okupacija Jugoslavije ni mogla zaustaviti širjenja našega narodnoosvobodilnega gibanja; meseca maja 1945. leta je prebivalstvo Zagorja slavilo težko priborjeno zmago z ustanovitvijo nove socialistične Jugoslavije.

Graditelji Vinskega jaška

tovanju je zamogel rudnik računati le s polovično proizvodnjo iz leta 1940. Vzrok temu je bilo izčrpanje jam po okupatorju, ki niso imele pripravljenega premoga za odkopavanje, ker se odpiranje novih premogovnih horizontov v letih 1941—1945 ni vršilo v ustreznem obsegu, oziroma je okupator ta dela sploh opustil in so bile na ta način jame rudnika s pripravami za dve do tri leta v zaostanku. Razumljivo je, da so se po osvoboditvi še več let poznale posledice okupatorjevega roparskega dela in uničevanja: primanjkavalo je raznovrstnega materiala, ki ga je rudnik nujno potreboval, kar ga je zelo oviralo v hitrejšem dvigavanju proizvodnje premoga. Vendar je rudnik tudi te zapreke uspešno premagal in stalno napredoval v svojih naporih za povečanje storitve in proizvodnje. — Zelo težavna in pomanjkljiva je bila v začetku preskrba delavstva z življenjskimi potrebščinami: posebno je manjkalo maščob, sladkorja, tekstilij in obutve. Okupator je deželo temeljito izropal, tako da je le s skrajnim naporom vsega prebivalstva vstajala iz razvalin vojnega razaranja K temu je — kakor smo že omenili — mnogo pripomoglo medsebojno tekmovaljevo rudnikov oziroma rudarjev, ki so sprejemali v tem tekmovalju obveze za dvig storilnosti, povečanje proizvodnje oziroma preseganje plana, povečanje delovne discipline, t. j. odpravo neopravičenih izostankov od dela ali pa zamujsanja na delu, racionalno izkoriščanje delovnega časa, varčevanje z električno energijo, razstrelivom, jamskim lesom in drugim materialom n. pr. z bencinom mazivom itd. Rudarji so prevzemali nadalje obveze za izboljšanje kvalitete premoga, prenašanje izkušenj na delovne tovariše, usposabljanje novih kopačev. Izkazali so se pri racionalizatorskih in inovatorskih delih, pri povečanju varnosti dela v jami, pri forsiranju investicijskih del, pri pravi premogi, pri raznih drugih prostovoljnih delih itd. Na rudniku so se vršili kopaški, knjigovodski, strojeopisni in še drugi tečajji. Za strokovni dvig mladega rudarskega kadra je skrbela in skrbi še danes industrijska rudarska šola na rudniku. Tekmovanje je obsegalo tudi socialno skrbstvo, administrativno-računsko delo, kulturno-prosvetno delo — sploh aktivno sodelovanje v sindikalni organizaciji. Zaradi pomanjkanja rudarjev, zlasti pa kvalificiranih, so mnoga površinska dela na rudniku opravljala ženske in mladoletniki.

Poleg tekoče produkcije rudnika so bila najvažnejša dela pri obnovi jame Podstrana, ki je obetala že v kratkem času pol leta povečati proizvodnjo premoga. Prav tako so se pospešeno odpirala II. in III. obzorje na Lokah ter IV. obzorje v Kotredžu. Na rudniku je manjkalo

rudniku zaradi povečanega staleža delavstva občutilo veliko pomanjkanje stanovanj. Zato so že meseca junija tega leta začeli graditi na rudniku vzorno stanovanjsko kolonijo v Potoški vasi, pozneje pa stanovanjske bloke na Polju, nadalje stanovanjsko naselje pri starem opuščenem kisovškem strojnem jašku ter v Borovniku.

Od leta 1945 do konca 1952 je bilo na rudniku zgrajeno 48 novih hiš z 220 stanovanji, 17 hiš je pa bilo adaptiranih. V vseh teh 65 po vojni pripravljenih stavbah stanuje danes 200 delavskih družin in 91 samcev. Poleg tega so si po volji tudi sami delavci z brezobrestnimi posojili, ki jih je rudnik dal skupno za 9.251.000 din, sezidali 76 manjših stanovanjskih hišic. 17 jih je pa še v gradnji.

Rudnik je povečal svojo proizvodnjo tudi z odpiranjem jame Orlek kjer so začeli z deli leta 1947. Ko se je delavski stalež po rudniških obratih spopolnil, je rudnik začel z vso silo pospeševati investicijska dela, da nadoknadi med vojno zastopala nova jamska odpiralna dela. Z naglim zagonom je rudnik odprl IV. horizont kotredške jame ter nadaljeval z odpiranjem V. in VI. horizonta. Na jašku Vine, ki je bil med vojno potopljen, so po osvoboditvi po izpranju vode nadaljevali z oglaševanjem in z njim dosegli IV. horizont v globini 250 metrov. Gradnja strojnice tega šahta je prišla na vrsto leta 1946. Ker so strojnico gradili v etapah, je bila skonstruirana šele v drugi polovici predlanskega leta. Izkopana je v trdem govškem peščenjaku, zaradi česar so imeli z njo precejšnje težave z njeno izolacijo oziroma izsušitvijo. Pod stropom so morali namestiti posebno streho iz pocinkane pločevine, stene pa izolirati s posebnim nepremočljivim ometom. Strojnica je dolga 17 m, široka je 15 m in visoka 12 m, pol metra. Vinski jašek, ki naj bi nadomestil dosedanj dolgo-trajni in drag »lomljen« izvoz

Rudnik Zagorje — strojni jašek obrata Kisovec

Obrat Loke. — Vodne proge na III. obzorju jame Loke so bile izkopane in zbetonirane v letu 1946, medtem ko je rudnik v letih 1951-52 odprl III. horizont te jame.

Obrat Loke je v letih 1940 do 1947 zgradil prostorno, svetlo in sodobno urejeno kopalnico in čakalnico. Prav tako so v tem obratu zgradili svetilčarno za električne jamske svetilke. Da koncentrirajo tudi pridobivanje splavnega zasipnega materiala, je rudnik leta 1948 in 1949 zgradil žičnico Viljemina-Podstrana, dolgo 592 metrov. Tako je tudi jama Podstrana začela dobivati zasipni material za odkopne praznine iz Borovnika, v Pod-

kar pa verjetno ni trajnega značaja. Pritok delovnih moči v rudnike bo — čim se ostala industrija v polnem obsegu razmahne — vedno manjši in vedno težavnejši, zato preostaja v cilju dviga proizvodnje premoga in rentabilnosti podjetja edini stalni izhod za rudarstvo: dvig storilnosti.

Ob sedanjem stanju naše rudarske tehnike lahko delno dvignemo storilnost našega rudarja s tem, da izboljšujemo njegovo zdravstveno stanje in da skrbimo za vzorno praktično in teoretsko šolanje rudarskega naraščaja. Stroga in smotrna organizacija dela ima zelo močan vpliv na storilnost dela, za kar so v prvi vrsti poklicani rudarstva, t. j. kopači ter tehnično in nadzorno osebje rudnika.

Večje uspehe bomo pa dosegli v prihodnosti samo s tehničnimi izboljšavami in postopki v jamskem in na dnevnem obratovanju rudnika. Te izboljšave naj obstoje v tem, da prevzamejo ročno delo rudarja stroji in da obratno organizacijo prilagodimo mehanizaciji. Ta naloga zahteva nujno rešitev, in to s posebnim ozrom na pogoje rudarstva, ki bodo zaradi vse večjih globlin vedno težji. Tehnična racionalizacija naj zniža pridobitne stroške premoga in s tem dvigne gospodarstvenost rudniških obratov. — Posebno pazljivost moramo posvetiti nadalje tudi varnostni tehniki ter voditi ostro borbo proti nezgodam in poklicnim obolenjem rudarjev, kar vse je v ozki zvezi z

vsako pravo izboljšavo obratne tehnike. Nujno je, da razbremenimo rudarja težkega telesnega dela, s čimer bomo zaščitili njegovo delovno silo. Posledica vsega tega bo izboljšanje gospodarstvenosti rudniškega obrata in — večja privlačnost naraščaja za rudarski poklic.

Pa tudi v tej razmeroma težki gospodarski dobi ne smemo — ako hočemo, da bo rudniški obrat rentabilen — zavlačevati s tehničnimi izboljšavami obrata. Število nalog, ki jih moramo rešiti, je zelo veliko. Ker pa ni mogoče vseh problemov obdelati naenkrat, se moramo lotiti vseh tistih nalog, katerih rešitev predstavlja največjo mero prihranka na času, varnosti in gospodarstvenosti, pri čemer je pa vestno upoštevati surovinski položaj.

V premogovnikih predstavlja odkop, priprava v premogu ali v jalovini tisti del jamskega obrata, ki kljub vpeljavi zaslovovalnih strojev, odkopnih kladiv, mehaničnega zasipanja jamskih prazin in drobne mehanizacije terja največ ročnega dela. Sprememba odkopne metode, kjer bo mogoča koncentracija pridobivanja premoga, zahteva nujno rešitev. Samo s takó spremenjeno odkopno metodo bo mogoče mehanizirati odvažanje in nakladanje nakopanih. To naj bi bila najvažnejša naloga tehnične izboljšave v rudniškem obratu. Vestno je preudariti napredovanje prog v premogu in v jalovini. Tu je nujno, da pri velikih jamskih profilih uvedemo nakladalne stroje in izboljšamo vrtno orodje, pri čemer je uvedbi razstrelivo z večjo razstrelilno močjo, zadostno ventilacijo delovnega kraja ter prenosno železno podporje. V cilju rentabilnosti rudniškega obrata in čuvanja naših gozdov se moramo tako lotiti uvajanja železne jamske izgradnje, v glavnem na progah in rovi, seveda pa tudi na samih odkopih. Na dnevu moramo pa rekonstruirati zastarele naprave na rudniški separaciji, na prevozu in jalovišču — vse zaradi čim popolnejše mehanizacije. V podjetju je pregledati vsa delovna mesta. Nepotrebna delovna mesta je takó odpraviti.

Za izboljšavo tehnike v obratu so v prvi vrsti poklicani vodilni tehniki rudniškega obrata v ozkem sodelovanju s samimi rudarji, ki imajo smisel in razumevanje za tehnični napredek. Njih naloga je dvigniti storilnost in gospodarstvenost obrata. Priznane postopke in obratna sredstva je prilagoditi danim geološkim pogojem, s čimer naj dosežemo največjo storilnost, varnost in gospodarstvenost podjetja.

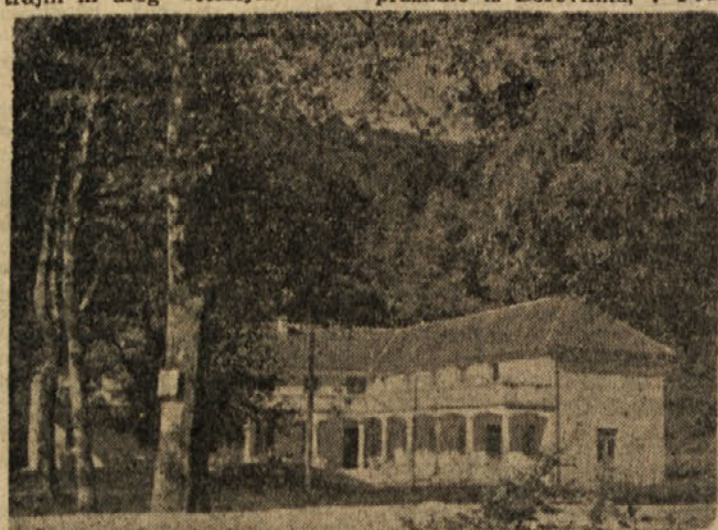
Mnoga podjetja ali rudarska okrožja v tujini imajo gospodarske tehnike, katerih naloga je dvigniti gospodarstvenost in storilnost rudniških obratov. Ta službena mesta imajo stalne zveze z enakimi službenimi mesti drugih podjetij ali rudar-

skih okrožij. Stalno so v stikih s tovarnami, ki izdelujejo rudarske stroje. Čim večji pregled imajo o novostih v rudarski tehniki in čim večja obratna sredstva so na razpolago, tem večji in dragocenejši so uspehi. V mnogih primerih se je posameznim podjetjem posrečilo uvesti popolnoma nove delovne postopke, ki so se pozneje uvedli tudi v drugih rudnikih. Zasluge rudniških obratov v tujini, pa tudi pri nas, zaradi tehnične racionalizacije, so velike in uspešne. Nujno potrebno je pa sodelovanje širše organizacije — v mislih imamo tukaj tehnični urad — ki naj bi se ustanovil na sedežu naših tehničnih visokih šol. Pri tej organizaciji naj bi bili strokovni odseki za rudarsko tehniko, rudarsko gospodarstvo, pogonska sredstva, materialna sredstva, varnost dela, rešilstvo itd. Te odseke naj bi vodili izkušeni mojstri iz prakse. Za obdelavo posameznih vprašanj naj se sestavljajo delovni krožki, v katerih naj bi bili zastopani naši najboljši rudarski strokovnjaki. Naloge delovnih krožkov naj bi bile: izmenjava izkušenj in njih praktična uporaba, pospeševanja tehničnega razvoja na rudnikih ter reševanje tehničnih in gospodarskih nalog rudnikov. Rezultate dela te organizacije bi bilo priobčiti v strokovnih časopisih, tako da bi bili tudi širši zato zainteresirani krogi, zlasti pa rudarji na rudnikih, informirani o delu in uspehih ter delovnih odsekih.

Resnica pa je, da brez sodelovanja tovarn za strojegradnjo, elektrotehniko, razstrelivo itd. doma in v tujini ne bi bil praktično mogoč pravilen razvoj rudarsko-obratne tehnike.

Merilo za tehnično raven rudniškega obrata je jamska in rudniška storitev, ki jo izračunamo, če množimo pridobljenega premoga delimo skozi izvršene dne na rudniku. Ako primerjamo jamske in rudniške storitve slovenskih premogovnikov s storitvami premogovnikov Zahodne Nemčije, Francije in Velike Britanije, vidimo, da storitve naših rudnikov močno zaostajajo. Naše prizadevanje pa mora iti nujno za tem, da se približamo storitvam premogovnikov navedenih držav in da jih preokračimo spričo našega kvalitativno slabšega premoga. Samo z dvigom storilnosti, varčevanjem materiala in energije ter s pravilno tarifno politiko bomo postali konkurenčni, kjer se bodo cene našega premoga lahko približale ceni premoga na svetovnih tržiščih.

Dobiček, ki ga bomo dosegli z izboljšanjem storilnosti in s tem rentabilnostjo rudniškega obrata, naj se uporablja za nadaljnje izpopolnjevanje rudnikov in pa za javna dela (gradnjo cest, stanovanj, vodovodov itd.), kjer naj se zaposli delovne moči, ki bodo postale proste zaradi uvedene mehanizacije na rudniku.

Bivše Medijske toplice — Hiša na desni za časa okupacije požgana, na njenem mestu so postavili Počitniški dom Počitniški dom v Izlahah

Širom po našem Zasavju

IZ LITIJE IN OKOLICE

Lepo darilo partizanski materi tov. Gorenjčevi

V prejšnji številki »Zasavskega vestnika« smo nazivali nekaj vtisov s proslave vseljudske vstaje v Litiji. Vsa tista poročila pa seveda niso izčrpala obilice bogatih dogodkov ob priliki pohoda partizanskih patrulj in celotne proslave na Grbinu. Neizdosten prostor v listu in pa dejstvo, da naš poročevalec ni mogel biti istočasno z vsemi patruljami, je krivo, da ni bilo o 22. juliju zabeleženih več vtisov. Nekatere patrulje so vodile med pohodom zapisnice, zlasti se je odlikovala patrulja, kjer je bil navzoč tov. Marijan Seruga in tudi drugi.

Komandirji patrulj so dobili na razpolago tudi nekaj daril za otroke, cigarete in cigare za stare aktiviste in razne priboljške za stare partizanske mamiče. Vsaka patrulja je imela tudi denarni znesek, ki ga je po svoji uvidenosti poklonila pomoči potrebnim družinam, ki so v času NOV podpirale partizanske borbe. Samoiniciativnosti posameznih patrulj pa je zapisati tati ali oni mični dogodek ob letošnjem dnevu vstaje. Tako je patrulja tov. Janeza Konjarja z Grbina obiskala med drugim tudi Gorenjčevo mamo na Grbinu, ki je izgubila sina Staneta. Ta je padel januarja 1945 v Tuhinjski dolini kot podporočnik intendant. Patrulja je dala narisati sliko borce Staneta Gorenjca, ki jo je izročila kot dar nekdanjih soborcev presenečeni partizanski mamiči. Slika je ročno, lepo uspelo de-

Silno neurje in toča v Trboveljskem okraju

V sredo, 29. julija, je divjal na področju občine Mlinše pod Sv. Goro velik vihar z dežjem. Vihar je napravil velikansko škodo. Stari ljudje ne pomnijo podobnega vremena. Vihar je izruval drevesa, med njimi celo velike hraste. Na Zadržnem domu v Mlinšah je vihar popolnoma razkril streho. Škoda v Mlinšah je večmilijunska. Posebna komisija bo natančno proučila storjeno škodo.

Naslednji dan, v četrtek, 30. julija, se je pa okrog štirih popoldne v Trbovljah nad Partizanskim vrhom nenakrat pojavila toča. Kakor iz topa se je začela usipati toča, kot je ljudje ne pomnijo. Najstarejši pravijo, da je bila takšna toča zadnjikrat leta 1878. Toča se je usipala med dežjem kakšnih pet minut.

zvedela, da so v hiši v trenutnih zadregah, nakar so segli še bolj v žep in rešili družino, ki je nekoč delila kruh s partizani, prvih skrb. O pomoči za to družino bo pa razpravljali te dni tudi mestni odbor Zveze borcev v Litiji, da jim izkaže naveličnost za nekdanjo pomoč v času NOV.

Prav v tem pogledu je pohod patrulj po terenu velikega pomena, da se nekdanji borci povežejo spet s svojimi zavetniki in jim priskočijo v pomoč, če so v zadregi, po starem preizkušenem reku: »Zvestoba za zvestobo!«

Posamezni kosi toče so bili naravnost velikanski. Bili so veliki kot pest in še večji. Na Tereziji so našli kepo toče, ki je tehtala trideset kilogramov. Toča je prebijala opeko na strehah, da so razbiti kosi opeke kar frčali s streh. Več ljudi, ki so bili med neurjem na prostem, so veliki kosi toče ranili do krvi, zlasti še, ker so imeli kepe toče ostre robove.

Najbolj prizadeta je streha na Počitniškem domu rudarjev na Partizanskem vrhu, kjer cenijo škodo na 150.000 din. V Trbovljah in okolici je toča napravila samo na strešni opeki nad 1 milijon dinarjev škode.

IZ HRASTNIKA

Dve smrtni nesreči. — V soboto, 18. julija, se je raznesla po Hrastniku žalostna novica, da je nekoč ubil 28-letnega samskega rudniškega ključavničarja Zorka Šaubergerja in ga vrgel v potok Boben v bližini Rucklovskega mostu. Bilo je polno uganjanj, kdo bi nekega utegnil biti ubijalec solidnega in v Hrastniku priljubljenega domačina Zorka. Stari Hrastničani kar niso mogli verjeti, da bi se v Hrastniku se našel kak tako nizkoten človek, ki bi izvršil to gnusno dejanje. Saj v Hrastniku skoraj ni pomniti kaj takega. Resnici na ljubo pa povemo, da so se vršila taka dejanja v Hrastniku pred kakšnimi 50 leti. Takrat ni bilo pri rudniku plačilnega dne, da ne bi bilo vsaj enega mrtvega. To nekulturno stanje se je pa že davno odpravilo. Upamo si trditi, da sta k temu pripomogla šola in prav vsa hrastniška kulturna društva. Današnja naša mladina je kulturna, ki se rada veseli. A taki zločini, kakor je zgoraj omenjeni, upajmo, da se ne bodo nikdar več zgodili pri nas.

Po temeljitih preiskavi naših milicnikov in zdravniških obdukcij se osumljeni uboj Zorka Šaubergerja razlaga takole: Zorko je bil namenjen v noči od 14. do 15. julija iti z drugimi rudniškimi kovinarji na ekskurzijo v Sisak. Popoldne pred tem je pa odšel v Zgornji Hrastnik, kjer je drugatve vedno trezen fant iz neznanega vzroka nekaj več pil. Ob 11. uri zvečer je šel od rudnika proti domu. Pri Rucklovem mostu je pa moral pasti po nesreči v potok Boben, kjer si je zdrobil lobanjo. V preceji naraslem potoku je našel od vseh pomolovani Zorko prehitro smrt. Tudi pogrešanega so šele čez dva dni našli pri gradbi nove ceste zaposleni de-

lavci v potoku Bobnu ter so to sporočili skrbnim in neutolažljivima starima staršema. Zorko namreč ni imel več staršev in je živel pri starih starših Šaubergerjevih.

Rudniška godba in pevci »Svobode« ter mnogo drugih, zlasti mladina, so spremili nesrečnega Zorka na dolsko pokopališče k zadnjemu počitku v nedeljo, dne 19. julija. Naj bo našemu zvestemu naročniku domača zemlja lahka! Hudo prizadetim starim staršem pa naše sožalje!

V družini Šauberger se je pa čez dva dni zgodila druga nesreča. Zorkov polbrat, 9-letni Franc Erjavac, ki je v nedeljo šel spremljati Zorka na zadnji poti, je v torek, 21. julija, pri kopanju v Rimskih toplicah utonil. Šaubergerjeve sploh preganja kruta usoda. Pred leti sta se namreč smrtno ponesrečila pri avtomobilski nesreči Zorkova mati in stari stric Emandus Šauberger.

Mladinski dan na Turju

V počastitev 8. obletnice, odkar so na Turju ustanovili mladinsko organizacijo, so prejšnjo nedeljo priredili na Turju mladinski tabor s sodelovanjem mladine domačega kraja. Dola pri Hrastniku in bližnje okolice. Na prireditve se je zbralo preko 300 mladincev in mladink. Navzočim je spregovoril predsednik okrajnega komiteja LMS Trbovlje, tov. Lado Levac, za njim pa predstavnik mladine iz Turja, ki je v svojih besedah podčrtal pomen praznika Dneva vstaje slovenskega ljudstva ter 8. obletnice ustanovitve odbora LMS na Turju. Sledil je bogat kulturni spored, pri katerem so sodelovali domača mladina, gostje z Dola pri Hrastniku ter mladinska godba na pihala »Svobode I« iz Hrastnika.

Nekaj zgodovine ob 70-letnici gasilskega društva v Loki pri Zidanem mostu

(Nadaljevanje)

Dela na gasilskem domu sta poleg že navedenih opravljala še Miha Kosem in sin Ivan iz Okroglice, ki sta napravila ogrado strehe, tako da je bila stavba sredi oktobra že pod streho. Pločevinasta dela je opravil domačin Dominik Culeto, ki je zahteval samo nekaj nagrade. Vsa dela sta nadzorovala Rudolf Jenčič in Raček. Stavba je bila zgrajena brez večjih nesreč, samo Vinko Sabotič se je pri delu zaskalil, da je moral tri dni ostati doma. 20. oktobra so dela čez zimo ustavili.

Naj se navedemo, koliko in kakšni požari so bili v Loki, pri katerih je sodelovalo gasilsko društvo iz Loke od leta 1883 dalje:

Leta 1889 je pogorel hlev posestnika Kajtna iz Loke. — Leta 1903 je izbruhnil požar pri Krobatu v Loki, kjer je zgorel hlev. Ogenj je bil podtaknjen iz maščevnosti ter je požigalec dobil 1 leto zapore. Le spretnosti gasilcev se je zahvaliti, da požar ni zajel še sosednih hiš. Na pomoč so prihiteli tudi raški gasilci. — Leta 1902 je izbruhnil ogenj v hiši Kranjca, ki je upepelil vso hišo. Gasilci so bili v nekaj minutah na kraju požara in ga lokalizirali. — Leta 1904 je izbruhnil požar v Jasetovi hiši v Kozjah, ki ga je povzročil Jurij Novak iz nepazljivosti. Tu se je prehladil načelnik Gamšek, ki od tedaj ni več popolnoma okreval. — Istega leta je bil nadalje požar pri hiši Lendarja v Račeju, kjer so gasilci ogenj omejili. — Leta 1905 je zgorel hlev Neže Kravec, a hišo so gasilci obvarovali. — Leta 1907 je šlo društvo na pomoč v Suhadol, kjer se je vnela vsa vas. Zgorelo je pet hiš. Društvo je rešilo eno hišo. Ogenj je zanetil 4-letni otrok pri Vodisku. Tega leta je izbruhnil požar tudi pri Gašperju Kajtni, kjer so obvarovali sosed-

dovo hišo. — Leta 1905 je ogenj uničil hišo pri Konhajzlerju v Račici, a hlev so rešili. Istega leta je izbruhnil požar še pri Stanglu v Račici. Zgorela sta hiša in hlev. Bila je nevarnost, da ne pogori pol vasi. Leta 1905 je zgorel še kozolec Antona Kovača z Brega. Sosedni kozolec so rešili plamenov. — Leta 1910 se je vnel na postaji 1 vagon oglja. Gasilci so pripomogli, da promet ni bil oviran. — Leta 1911 je izbruhnil požar v Tovarni olja v Celju. Društvo je bilo o tem ognju obveščeno brzojavno ter so gasilci že po 10 minutah odšli v Celje. Bila je ostra zima; če bi brzgalne prenehale z delom, bi cevi zamrzile. Gasilci so rešili ognja pisarno in 8000 litrov olja. — Leta 1915 je izbruhnil ogenj v Podračeju, kjer so gasilci obvarovali pred požarom sosedne hiše. — Leta 1917 je strela udarila v kozolec Antona Camerja, kjer so gasilci rešili sosedne kozolce polne žita. — Leta 1920 je zgorel zvonik cerkve v Račeju, a društvo ni stopilo v ak-

cijo. — Leta 1922 je izbruhnil požar v župnišču, kjer so ogenj omejili. Istega leta je ogenj zajel graščinski gozd, kjer je zgorel del gozda posestnika Mateka iz Loke. Graščina je dala društvu 50.000 kron brezobrestnega posojila za stavbo doma. Mateku je ogenj uničil gozd. Les je spravil v Zagreb, kjer je med potjo utonil v Savi. — Leta 1925 se je vnela graščinska baraka oglja ob železnici. Požar so lokalizirali. Istega leta se je vnel tudi dimnik v Račici, kjer so obvarovali ognja vsaj sosedne hiše. Tako se je vnel tudi kozolec Perdiha iz Račeja, kjer je bil ogenj podtaknjen. — Leta 1926 je začelo goreti v skednju Ivana Rusa. Gasilci so stopili v akcijo že čez pet minut ter so požar omejili tako, da je imel Rus le 500 din škode. Ogenj je zanetil 8-letni otrok, ki je vrgel ogorek cigarete v seno. Tega leta so se nadalje vnele saje v dimniku pri Brečiču. Društvo je preprečilo, da se ni vnela streha.

(Konec prihodnjic)

To ni prav...

Kakor že nekdanj, tako rudarski otroci tudi danes v premonogih primerih kaj radi zaničljivo govorijo o kmetih, o katerih delajo žaljive opazke in jim dajejo neprimerno imena.

Ko so se začeli lepi sončni dnevi, prihaja v kopališče v Izlahah mnogo ljudi iz različnih krajev, med njimi tudi v velikem številu iz Zagorja.

Bilo je pred dnevi. Stala sem pred našo hišo, kar začujem neki glas, ki ga je bilo slišati po celi dolini. Nato so prišli trije pojoči fantje. Ker so se kar dobro peli, sem jih sama nekaj časa poslušala. Neprimakovan se pa začnejo dreti in preklinjati in čula sem besede: »Ti prokleti pauer zarukani!«

Morda ni prav, da kot preprosto kmečko deklo o tem pišem. Prav tako pa spet ni prav, da so se ti fantje tako grdo drli ter smešili in preklinjali kmetje, ki se ravno tako trudijo in delajo, da bi dosegli pač vsi čim boljše uspehe v naši novi svobodni Titovi Jugoslaviji, kot vsi drugi delovni ljudje. Reš je seveda, da se tudi med nami najde kak slab človek, v večini so pa kmečki ljudje dobri, poštenj in zvesti državljanj. To so

naši kmetje dokazali med vojno, saj so mnogo žrtvovali za našo osvoboditev, kar vedo povedati premonogi partizani in borci, prav tako se pa tudi danes trudijo in delajo, da bi vsi živeli v najlepšem miru in zadovoljstvu. — Omenjeni trije fantje so bili mladinci iz Zagorja.

Na opisan in podoben način so nas že prej prezirali. Mnogokrat mi kdo od dijakov iz kmečkih krajev, ki obiskujejo zagorsko nižjo gimnazijo, toži, kako jih otroci iz rudarskega centra ponižujejo in žalijo za nazadnjake. Jaz pa mislim, da je moč govoriti iz kmečkega otroka vzgojiti prav tako dobrega, razumnega in zvestega državljanja kot iz vseh drugih otrok.

Mnenja sem, da imam prav.

M. Ga-r.

OPOZORILO

Lemljenje savskega premoga v Zlati vasi pri Hrastniku privatnim osebam ni dovoljeno. Proti kršilec bomo kazensko postopali.

PODJETJE ZA PRIDOBIVANJE PREMOMA NA SAVA, MO RADEČE

Kaj pravite k temu...

Pred dnevi smo brali v mariborskem »Večeru«, da je DPD »Svoboda-Center« v Mariboru osnovalo pionirski kino. Ta naj bi z zabavnimi in poučnimi filmi pritegnil najmlajše v družbo »Svobode«. Kupili so aparaturo za kratkometražne filme, uredili dvorano in začeli s predvajanjem filmov. Že pri prvi predstavi so pionirji napolnili dvorano.

Ali ne bo mogli isto organizirati v Trbovljah? Zdi se nam, da celo laže kot drugod. V Trbovljah sta dve aparaturi za ozki film, ena nema in ena zvočna. Za dvorano menda tudi ne bi bili v zadregi, če bi poklicani stopili v dogovor z upravo rudniške restavracije, da bi ta odstopila svojo dvorano v ta

namen. Pionirjev pa imamo tudi v Trbovljah dovolj, ki bi gotovo z največjim veseljem obiskovali filmske predstave. Menda ni pionirja v Trbovljah, ki ne bi rad videl filma o Janku in Metki, o miškah, ki tako rade krajejo sir, o palčku-učencu, ki je v svoji deželi delal prave umetnine itd. Cesar otroci na platnu ne bi razumeli, bi jim pojasnil napovedovalce.

Dajmo, pustimo besedo Trboveljčanom in trboveljskim pionirjem, katere vabimo, da se oglašajo s svojimi predlogi in navsej — ustanovitev pionirskega kina bo pa gotovo prav lep doprinos k dvigu kulture in k izobraževanju pionirjev v naši dolini.

C. K.

Enajst let pozneje

»Prihajam zaradi vašega brata.«
»Tako? Zaradi njega? In zakaj?«

»Ker ni odšel v Linguaglosso!« je zavpila.

»Čemu kričite? Kaj naj to pomeni? Ne razumem vas.«

Ponudil ji je cigarete, ona jih je pa odklonila. »Ne delajte se nevednega!« je kričala. »Prav dobro veste, da ste lagali; takrat, pred tremi dnevi, pri observatoriji vaš brat sploh ni odšel v Linguaglosso. Sploh ni mogel iti tjakaj.«

Niko je položil cigarete spet na mizico.

»Pomirite se,« ji je dejal. »Pomirite se, vas prosim. Delate mi krivico. Prav gotovo. Toda povejte mi vendar natančneje, kaj se je pripetilo. Ste lažni?«

»Da, lažna sem. Sploh ne vem več, kdaj sem nazadnje jedla.«

Niko je poklical Stanislava in mu naročil, naj prinese čaja in še kaj drugega toplega za jesti. Flametta je poslušala z naprej nagnjeno glavo njegov glas, ki je zvenel čvrsto in mirno. Spet se je obrnil k njej. »Ali prihajate morda pravkar iz Linguaglosso?« Že takrat sem vam pravil, da je ta pot za vas prenaporna.«

jate morda pravkar iz Linguaglosso? Že takrat sem vam pravil, da je ta pot za vas prenaporna.«

Flametta je zavrnila glavo. »Prišla sem v Linguaglosso v osmih urah.« je pripovedovala, ne da bi bilo opaziti v njenem glasu kakšnega hvalisanja. »In že v prvi taverini sem našla oba Milančana. Toda o Jürgenju Vopelju ni bilo nobenega sledu. Sploh ni šel z njima. O njem nista vedela nič. Pa tudi sam ni mogel iti v Linguaglosso, sicer bi ga morala med potjo dohiteti.«

»Kako nespametni ste, gospodična! Vi ste šli vendar dve uri pozneje na pot kot Jörn. On je moral že davno pred vami spet oditi iz Linguaglossa dalje.«

»Ne, nihče ga ni tamkaj videl. Vse hiše sem obletela in preiskala in vsakega človeka vprašala.«

»Morda se je pa med potjo premislil. Cisto mogoče je, da je šel proti Randazzi.«

Flametta ga je pogledala. »Ne,« mu je odgovorila, »ni ga

bilo tamkaj. Tudi v Randazzi sem se oglašala.«

»Kaj, tudi v Randazzi ste bili?« jo je začudeno vprašal.

»Da, šla sem nadalje v Niko-losso. Telefonirala sem nazaj v observatorij in Cassa Cantoni-ero.«

»Nebeški bog, ne razumem vas. Najbrž je že davno v Kataniji.«

»Tudi v Kataniji ga ni. Bila sem že v mestu in v laboratoriju. Telefonirala sem v Agri-gento in vprašala na rudnik. Že tri dni ga iščem, njega pa ni nikjer.«

Ko je Stanislav prinesel čaj in razvrščal po mizici poleg kamina posodo, je suho zahteval. Bila je strašno utrujena.

Niko je pomignil Stanislavu in stari je takoj razumel in odšel.

»No, sedaj pa pijte čaj! Vi ste vendar čisto premraženi.«

Nasmehnil se ji je. »Ali veste, da ste zelo nespametni?«

Flametta je s čajem požrla tudi solze.

»Kaj mislite o meni, mi je popolnoma vseeno, signore Vopel.«

»Seveda, seveda, to vem. Ali ne bi hoteli vzeti malo makaronov?«

»Hvala, sedaj mi je že bolje. Čaj mi je storil dobro.«

»Ko boste spet malo jedli, bo-
ste sprevideli, da sta ves vaš

strah in bojazen samo gola domišljija.«

»Strahu nisem imela. Toda moje misli niso domišljija. Ali mi lahko poveste, kje je vaš brat?«

»Toda draga moja Flametta...«

»Moje zadnje upanje je bilo, da ga bom našla pri vas doma. Pa tudi tukaj ga ni.«

»Toda ljuba moja Flametta,« je nadaljeval Niko, »Jörn nima navade, da bi mi kdaj koli pripovedoval, kakšne načrte ima za bližnje dni. Sicer pa: zakaj vam je toliko na tem, da bi izvedeli, kje se nahaja ta trenutni? Prav lahko je, da se zaradi kje v kakšnem hotelu ali kjer koli med Linguaglosso in Katanijo. Moj bog, vi veste vendar sami prav dobro, da je Jörn včasih — recimo — nekoliko muhast in svojeglav. Peljite se čisto enostavno v Agri-gento! Tamkaj mirno počakajte, kdaj vas bo spet potreboval.«

»Vi pripovedujete vse tako mirno, da bi človek res mislil, da sami verjamete, kar pravite.«

Niko se je poskušil nasmeh-niti. »Seveda mislim popolnoma resno, kar pravim.«

Flametta je segla po cigaretah, ki jih je prej odklonila. »Imate vžgalico?« je vprašala.

Niko je hihel, da bi ji postrel-gel z ognjem.

Flametta je pihnila dva obročka dima proti stropu. »Ne,« je rekla sedaj, »vi ne mislite resno, kar ste pravkar pripovedo-vali.«

»No, veste kaj, Flametta, sedaj mi je pa že vsega dovolj! Povejte vendar, kaj bi radi! Kakor izgleda, ste proti meni sovražno razpoloženi. Ali ne bi hoteli govoriti z menoj popolnoma odkrito in jasno?«

Flametta je pod kopalnim plaščem prekrizala noge. »Mislil, da sem doslej govorila za-dosti jasno in razumljivo.«

»Potem se pač motite. Ni mi jasno, kaj hočete pravzaprav od mene.«

»Moj bog, ali vam ne zado-stuje, če sem vam povedala, da je vaš brat... da je Jürgen Vopel brez sledu izginil? Če vam pravim, da v Linguaglosso sploh ni prispel? Če vam po-vem, da sem... da ste...«

Razburjena je zmečkala na pol zgorelo cigareto v pepelniku in naglo vstala. »Vi ste ga ubili! Vi!« je zavpila.

»Ne kričite vendar tako, da ne bodo gori v Moli mislili, da potrebuje kdo tukaj pomoči.«

»Ne, ne potrebujem nobene pomoči iz Mole. Pač pa bom šla sedaj naravnost na policijo!«

»Boljše bo, če tega ne stori-te,« ji je mirno odgovoril Niko.

»In zakaj ne? Ali mi hočete morda to prepovedati? Tudi meni ste hoteli ubraniti, ko sem hotela oditi v Linguaglosso. Toda vse to me ne bo zadržalo od moje namere!«

Niko je sledil z očmi Flametti, ki je hodila nervozno po sobi gori in doli. »Zaradi mene!« je končno pristavil. »Če hočete na vsak način na policijo, potem prosim, izvolite! Toda posledice, če se Jörn v prihodnjih dneh ne pojavi, boste nosili seveda tudi vi.«

Flametta se je ustavila pri neki leseni ohi. Kopalni plašč je bil tako dolg, da se je vlekla po tleh. Posledice? Moj bog, kaj vse bi prenesla, samo če bi le Jörn spet prišel! Toda njega ne bo več nazaj. Tiha in nema je bila Etna. Ko je šla z nje vso dolgo pot v dolino, ni srečala nikogar. Celo Linguaglosso je potem preiskala in izprašala. Da, oba gospoda iz Milana so vsi videli, toda tretjega moža? Nihče ni vedel besedice o Jörn-u. Seveda si je dopovedovala, da si je premislil in da je morda po kakšni drugi poti odšel v dolino. Toda potem bi vendar moral biti že davno v Kataniji ali pa doma v svoji sobi v Agri-gentu. Pa ga ni bilo ne tu ne tam. In nihče ga ni videl. No-ben človek ne ve nič o njem.

(Dalje prihodnjic)

Kmetovalci trbovelskega okraja na poučnem izletu v Prekmurju

(Nadaljevanje)

Pozno zvečer so izletniki dospeli na cilj prvega dne — na Kmetijsko šolo v Rakičanu, kjer so imeli obljubljeno večerjo in prenočišče.

Vendar, kakor se povsod tako rado pojavljajo nepričakovane ovire, so tudi naši kmetovalci doživeli v Rakičanu neprijetno presenečenje: ker so se učenci tamkajšnje kmetijske šole vrnili z enodnevno zakasnitvijo s svoje zaključne ekskurzije, se je tudi konec šole za en dan zakasnil; praznovanje so ga prav tisti večer, ko je prišla naša ekskurzija. Šolski prostori in učenci so bili vsi »v rožcah«, pa so se hoteli poznih gostov znebiti z izgovorom, da imajo zanje preskrbljeno večerjo in prenočišče v bližnji Murski Soboti. Odpeljali so se res tja; spremljevalec, ki jim ga je dala šola s seboj, jih je vodil po mestu sem in tja, trkal tu, budil in spraševal spet tam — toda nikjer ni nihče kaj vedel o nas, nikjer ni bilo nič pripravljene za nas. Nazadnje so se naši ljudje odločili: Nazaj v Rakičani! Kar so nam pisмено obljubili, morajo tudi izpolniti; nasititi nas morajo in prenočiti — pa četudi na senil In avtobus jo je mahnil nazaj v Rakičani. Ko so tamkaj videli, da se Trboveljčanov ne morejo znebiti kar tako, so se vdali in ekskurzijo lepo postregli (celo z dobro prekmursko kapljico) — spali so pa ekskurzisti deloma v ošteljih, deloma pa na slamaricah na tleh.

Miru ni bilo vso noč, zato so naši ljudje zgodaj vstali in šli že ob štirih jutraj ogledovat hleve in posestvo pri šoli. Bili so se, da bodo našli še vse zaprto. Kako so se začudili, ko so videli, da so v govejih hlevih že pomolzi, in konjskih hlevih pa že nakrmili in očistili konje. Delavci so povedali, da začnejo delati v hlevih že ob treh zjutraj, nehaio pa ob osmih zvečer. Priznati je treba, da so

Prekmurci pridni ljudje. Tudi živino in konje imajo lepo. Naši gospodarji so si ogledali tudi nove hleve, ki jih gradijo pri šoli. Bili so jim kar všeč, vendar niso mogli razumeti niti v Rakičanu niti drugod na državnih posestvih, ki so jih obiskali, zakaj gradijo hleve in gospodarska poslopja tako razmetano, tako oddaljeno drugo od drugega. Kako nerodno mora vendar biti zlasti pozimi v snegu in blatu, pa tudi poleti ob deževju prevažanje krme in gnoja — in prav tako hoja strežnega osebjia, ki je skoraj kilometer daleč od enega gospodarskega poslopja do drugega. Pri nas si prizadeva vsak gospodar, da bi imel vsa svoja gospodarska poslopja čim bližje skupaj, da bi imel čim manj hoje in vožnje med posameznimi objekti. Na državnih posestvih je pa ravno nasprotno! Nekdo izmed naših kmetovalcev jo je iztuhlat: »Se vidi, da imajo na drž. posestvih dosti zemlje, da je toliko potratijo za dvorišča!«

Naši kmetje so nadalje grajali, da na drž. posestvih skoraj povsod leže kmetijski stroji vse naokrog, kvečjemu pod odprtimi lopami, izpostavljeni megli in rji.

Medtem ko so gospodarji ogledovali, občudovali in kritizirali kmetijske stroje, ki jih ima tudi kmetijska šola in drž. posestvo v Rakičanu zelo veliko — med njimi celo stroj za sajenje krompirja — so se jim pridružile tudi gospodinjice, ki so to jutro vstale izjemoma pozneje kot moški. Zbudili so se šoferja in se odpeljali v Mursko Soboto zajtrkovat. Na šoli je namreč po prečuti noči ob odhodu naše ekskurzije že vse trdno spalo in se gostje niso mogli od nikogar posloviti.

V Murski Soboti so izletniki zajtrkovali v restavraciji Tovarne mesnih izdelkov (nekdanja Benkova tovarna), nato so

pa odšli še v tovarno, da si v njej ogledajo, kako izdelujejo šunke in ostale mesne dobrote — vendar ne vsi; nekaj jih je raje ostalo v restavraciji, češ da človek zgubi tek do vsake stvari, če vidi, kako se izdeluje in pripravlja...

(Konec sledi)

OBVESTILO

Tajništvo OLO Trbovlje obvešča vse prebivalstvo, da bodo odslej uradne ure na OLO Trbovlje v naslednjih dneh: vsak torek, sredo in petek od 8. do 12. ure.

Ostale dni v tednu se stranke ne bodo sprejemale.

(Iz tajništva OLO Trbovlje)

Telesna vzgoja in šport

Proletarec (Zagorje) : Dobrna (Trbovlje) 7:0 (3:0)

V veliko zadovoljstvo nad štiri sto gledalcev je v nedeljo s katastrofalnim rezultatom 7:0 zagorski Proletarec premagal v Zagorju Dobrno iz Trbovlj (3:0). Tekma se je odigrala kot kvalifikacijska za vstop v slovensko nogometno ligo. Vrste Proletarca so dobro igrali, v napadu je bil najboljši Ogrinc, ki je sam zabil 6 golov, medtem ko se je v obrambi izkazal Oto Prznik. Sodil je prav dobro Presinger iz Celja.

Rudar I. : Rudar (mladina) 5:3 (0:2)

Ker gostov iz Celja ni bilo, so se v nedeljo pomerili med seboj kombinirano moštvo Rudarja in mladinci, ki so imeli to tekmo kot dobro pripravo za sodelovanje na nogometnem turnirju v Celju. Po zelo zanimivi igri je zmagalo I. moštvo Rudarja z rezultatom 5:3, medtem ko so v prvem polčasu vodili mladinci z 2:0.

Prizor iz filma »Hoffmannove pripovedke«

Otvoritev teniškega igrišča v Trbovljah

Požrtvovalni in vztrajni športni delavci društva »Svoboda« iz Trbovlj so imeli v nedeljo pomemben praznik. Odprli so namreč teniško igrišče poleg Otroškega vrta na Vodah, kjer je bilo tako igrišče že nekdanj. Mnogo truda in stroškov so vložili v to delo in končno uspeli. V nedeljo, 2. avgusta je bila otvoritev igrišča s sodelovanjem LTK in to z vodjem skupine inž. Ogrinom, nadalje Skuljem, Čebularjem in Suharjem. V dopoldanskih urah sta bili odigrani samo dve igri posameznikov, in sicer med Skuljem in Ogrinom 6:3 in 6:8, v drugi igri sta pa nastopila Čebular in Suhar. V prvem setu je po napeti igri zmagal Čebular z 9:7, v drugem je pa žilavi Suhar premagal Čebularja kar s 6:1.

Popoldne so bile odigrane igre parov, in sicer: Skulj-Plevčak-Ogrin-Piki ter Suhar-Berger-Čebular-Zupančič, za zaključek pa Suhar-Skulj-Čebular-Ogrin. Bila je to lepa prireditev, ki ji je prisostvovalo v teku dneva okrog sto gledalcev. O gradnji igrišča in o nadaljnjih načrtih te mlade sekcije SD Svobode bomo še poročali.

Naročite in čitajte

„Zasavski vestnik“

Razpis

za sprejem učencev v Industrijsko rudarsko šolo v Trbovljah za šolsko leto 1953-1954.

Industrijsko rudarska šola v Trbovljah sprejme v šolskem letu 1953-54 večje število učencev, ki se žele izučiti za kvalificirane jamske kopače.

Šola traja 3 leta. Kandidati morajo biti stari 14 let in ne starejši od 17 let. Učenec mora imeti z uspehom dovršeno popolno osnovno šolo ali 1. razred gimnazije. Pri vpisu mora učenec predložiti: 1. zadnje šolsko spričevalo, 2. izpisek iz knjige rojenih, 3. potrdilo o premoženjskem stanju.

Kandidati imajo po svoji želji lahko internatsko oskrbo (hrano, prenočišče, pranje in krpanje perila itd.). Oskrbovalnina znaša mesečno 4200 din. Navedeni kandidati morajo pri vpisu predložiti izjavo staršev, mestnega ali okrajnega ljudskega odbora, ali pa kakšne druge ustanove ali podjetja, da bodo redno krili stroške internatske oskrbe.

Kandidati so dokončno sprejeti, ako izpolnjujejo gornje pogoje in jih zdravnik spozna za telesno in duševno sposobne.

Učenci prejemaajo v času šolanja štipendijo in sicer: v 1. letniku 1000 din, v 2. letniku 1500 din in v 3. letniku 2000 din mesečno. Vsako leto dobijo učenec 1 par delovnih čevljev in 1 delovno obleko. Pridno in vestno delo se nagrajuje posebej.

Vpis traja do 1. septembra 1953.

Ravnateljstvo šole.

Razpis

Izvršni odbor Ljudske prosvete okraja Trbovlje bo priredil od 15. do 28. avgusta t. l. začetniški režiserski tečaj v Trbovljah. Ves material za tečaj bo pripravil Izvršni odbor LP. Tečajniki bodo imeli hrano in stanovanje v Trbovljah — predavanja pa bodo v Dijaškem domu v Trbovljah. Tečajniki se naj prijavijo vodstvu tečaja 14. avgusta popoldne v gimnazijskem občinskem domu v Zgornjih Trbovljah, Savinjska cesta 14. — Prijaviti se za tečaj sprejema Izvršni odbor LP do vključno 10. avgusta 1953.

Izvršni odbor Ljudske prosvete okraja Trbovlje bo organiziral v drugi polovici meseca septembra v Trbovljah zborovodski tečaj, ki bo trajal 6 mesecev, enkrat tedensko po 4 ure. Na tečaju bodo predavali vidni glasbeni strokovnjaki iz Ljubljane in Celja. Poleg predavanj bodo na tečaju tudi praktične vaje. Način tečaja je objavljen v listu »Ljudska prosveta« št. 14 z dne 23. julija 1953. — Prijavitelje za tečaj sprejema do vključno 31. avgusta t. l. Izvršni odbor LP okraja Trbovlje.

Večje število z' dariev in tesariev sprej memo.

Prav tako sprejememo prične zidarje ter samostojne stavbene mizarje. Dela se lahko več ur dnevno in v akordni. Delo je zagotovljeno za vso zimsko dobo.

Gradbeno podjetje Moste, Ljubljana, Zaloška c. 51 a

Lesno

predelovalno podjetje Zagorje

čestita svojim odjemalcem k občinskemu prazniku 9. avgusta in se priporoča za nadaljnja naročila — izdeluje stavbno in vse vrste notranjega pohištva v poljubni izdelavi in po zmernih cenah

Kolektiv in uprava podjetja keramičnih izdelkov

»KERAMIKA«

v Izlakah pri Zagorju

pošiljata borbene pozdrave in mestne občine ZAGORJE, 9. AVGUSTU

Delavsko-uslužbenska restavracija rudnika Zagorje

čestita vsem svojim gostom in preko njih ostalim k 9. avgustu, občinskemu prazniku mesta Zagorje.

Obiščite nas in zadovoljni boste! Saj vam bomo postregli z najboljšo kapljico ter izbranimi jedili. — Na svidenje!

STROJNO MIZARSTVO

državni obrtni mojster

Maks Skrinjar Zagorje

čestita vsem svojim odjemalcem k občinskemu prazniku mesta Zagorje, 9. avgustu.

Ako želite dobro in lepo izdelano POHIŠTVO ter poceni, potem se oglasite pri nas!

Krojaške delavnice

v Zagorju

Vsa naročila izdelujemo poceni in solidno ter se priporočamo.

Vsem našim naročnikom čestitata k občinskemu prazniku mestne občine Zagorje, 9. AVGUSTU, kolektiv in uprava podjetja

Slikarstvo in pleskarstvo Zagorje

ter se priporočata za naročila.

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili našega dobrega moža, očeta, svaka

FRANCA ŠEŠLARJA

na njegovi zadnji poti v tako velikem številu, iskrena hvala. Obenem se zahvalujemo zdravnikom, ki so mu lajšali brezupno trpljenje, mestnemu podjetju »Avtopark« v Trbovljah za izkazano pomoč, godbi in pevcem za žalostinke in končno vsem darovalcem vencev in cvetja. — Žalujoca žena s hčerko Emico in družine Raspotnik.

ZAHVALA

Vsem darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so spremljali na zadnji poti pokojnega

ANTONA BREČKA

iz Trbovlj, se najtopleje zahvaljujemo.

Ožje sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega moža Draga Grlika se iskreno zahvaljujem za vso pomoč upravi rudnika v Trbovljah. Obenem se zahvaljujem tudi tov. Milanu Kožuhu za vso njegovo skrb. Žalujoca žena in sin.

PREKLIC

Preključem žalitve, izrečene proti Jožefi Andriini. — Marija Leben, Trbovlje, Trg Franca Fakina 14.

PREKLIC

Preključem in obžalujem, kar sem govorila zoper čast umrle Ivanke Lamovšek iz Jelševca, p. Dole pri Litiji. — Urška Spitalar, Prelesje, p. Dole pri Litiji.

PREKLIC

Preključem žaljivke, izgovorene proti Zori Zeleznik, Hrastnik. — Jožefa Maček, Hrastnik.

PREKLIC

Obžalujem žaljivke, izrečene proti tov. Bornšku iz Gabrškega. — Vinko Kurnik, Gabrsko.

VAJENCA

za elektroinstalatersko stroko iščemo. Pogoji: mala matura. — Elektrodelavnica, Zagorje.

OBVESTILO

Sporočamo pionirjem in plinkam, ki so prejeli pozivnice za tretjo izmenno letovanja na Izlakah, da je odhod dne 10. avgusta t. l. s postaje Hrastnik ob 6.54 zjutraj, iz Trbovlj ob 7.09. Zbirališče je na postaji Trbovlje, od koder se bomo dopeljali z avtobusom na Izlake. Pionirji dne na avtobusnem trgu v Zagorju se priključijo tega gorju ob pol 8. uri zjutraj. — Okrajna komisija za letovanje in taborjenje v Trbovljah.

KINO »SVOBODA-CENTER« v Trbovljah (Delavski dom) bo predvajal od petka do ponedeljka angleški barvni film »HOFFMANNOVE PRIPOVEDKE«

Sporod predstav bo razviden z lepakov.

KINO »SVOBODA« v Trbovljah II

bo igral od sobote do ponedeljka angleški zabavni film »NAJŠKREČNEJŠI DNEVI VAŠEGA ŽIVLJENJA«

Sporod predstav bo razviden z lepakov.

Vsem našim potrošnikom borbeni pozdrav ob občinskem prazniku,

9. AVGUSTU, pošiljata kolektiv in uprava

Mestne klavnice v Zagorju ob Savi

MESTNI MAGAZIN v Zagorju ob Savi

z vsemi svojimi poslovalnicami

čestita vsem potrošnikom k občinskemu prazniku mesta Zagorje.

Obiščite naše poslovalnice in zadovoljni boste odhajali domov ter drugič še prav radi ponovno prišli k nam.

Na svidenje! Vabi vas kolektiv in uprava MESTNEGA MAGAZINA v Zagorju.

Industrija gradbenega materiala v Zagorju

čestita vsem svojim odjemalcem in ostalim k občinskemu prazniku mesta Zagorje, 9. avgusta.

Kupujte naše izdelke, ki vam jih nudimo po najnižjih cenah!

Borbeni pozdrav vsem članom ZK in preko njih ostalemu prebivalstvu Mestne občine Zagorje pošilja ob občinskem prazniku mesta Zagorje, 9. avgusta,

MESTNI KOMITE ZKS - ZAGORJE

Vsem našim odjemalcem pošiljata borbeni pozdrave ob občinskem prazniku

MESTNE OBČINE ZAGORJE, 9. AVGUSTU, KOLEKTIV IN UPRAVA

Kmetijske zadruge v Zagorju

Nudimo vam raznovrstno blago, kmetijske pridelke in gradbeni material.

MESTNI OBČINSKI ODBOR

Socialistične zveze delovnih ljudi v Zagorju

čestita vsem svojim članom in po njih vsem ostalim k občinskemu prazniku, 9. avgusta.

NAJ ŽIVI 9. AVGUST,
OBČINSKI PRAZNIK
BORBENIH ZAGORJANOV!

ZAGORJE NEKDAJ

Vse, kar želiš, to dobiš
v poslovalnicah Trgovskega podjetja

„POTROŠNJA“

V ZAGORJU OB SAVI

(poslovalnice v Zagorju, Toplicah in na Lokah-Izlakah)

Vsem potrošnikom borbeni pozdrav k občinskemu prazniku, 9. avgustu!

KOLEKTIV IN UPRAVA „POTROŠNJE“, ZAGORJE OB SAVI

Upravni odbor rudnika rjavega premoga Zagorje

čestita svojemu kolektivu in ostalim kolektivom mestne občine Zagorje kakor tudi ostalemu prebivalstvu

k prvemu občinskemu prazniku mestne občine Zagorje, 9. avgusta.

K prvemu občinskemu prazniku,
9. avgusta 1953

želi delovnim kolektivom in ostalemu prebivalstvu mestne občine Zagorje mnogo uspehov pri delu ter jim pošilja borbeni pozdrave za čimprejšnjo izgradnjo socializma.

NAJBOLJŠO KAPLJICO, JEDAČO IN VSE, KAR SI ZELIŠ, DOBIŠ PRI

Mestnem gostinstvu v Zagorju

(Gostišča: hotel Kum, gostilne: Križišče, Rudar, Apenice, Pri kmetu, Planina, Kolodvor, Kotredež, Pri Petru, na Lokah, Pri knapu, v Kisovcu, na Obreziji na Izlahah, Pod klancem, v Orchovici, Ravenski vasi)

Vsem gostom borbeni pozdrav ob občinskem prazniku mesta Zagorje!

Ljudski odbor mestne občine Zagorje